

De nieuwswaarden van constructieve journalistiek

*De nieuwswaarden van constructieve journalistiek. Een kwalitatief onderzoek
naar nieuwswaarden in de constructieve berichtgeving van Omroep West*

Universiteit Leiden

Lisa van den Akker - S2102331

Master Journalistiek en Nieuwe Media

Universiteit Leiden

Begeleiders: Dr. A.W.M Koetsenruijter & Dr. T van Hout

Tweede lezer: Prof. dr. J.C. de Jong

Juli 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	
Abstract	
1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	6
2.1 Constructieve journalistiek	6
2.1.1 De effecten van positief en negatief nieuws	6
2.1.2 De elementen van constructieve journalistiek	7
2.1.3 Kritiek op constructieve journalistiek	11
2.2 Nieuwswaarden	11
2.2.1 Het ontstaan van de nieuwswaardentheorie	12
2.2.2 Na Galtung en Ruge	13
2.2.3 Kritiek op de nieuwswaarden theorie	15
2.2.4 De nieuwswaarden van constructieve journalistiek	16
3. Methode	18
3.1 Kwalitatieve inhoudsanalyse	18
3.2 Coderen	18
3.3 Corpus	19
3.4 Betrouwbaarheid	19
3.5 Werkwijze	19
4. Resultaten	21
4.1 Combinatie positieve en negatieve nieuwswaarden	21
4.2 Positieve óf negatieve nieuwswaarden	24
4.3 Hearken	26
4.4 Nieuwe nieuwswaarden	27
4.5 Vorm geven aan nieuwswaarden	28
5. Conclusie & discussie	32
5.1 Conclusie	32
5.2 Discussie	34
Literatuurlijst	36
Corpus	39

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterthesis: **De nieuwswaarden van constructieve journalistiek**. Deze scriptie is het afsluitende onderdeel van mijn studie Media Studies: Journalistiek en Nieuwe Media aan de Universiteit Leiden. De periode waarin ik aan deze scriptie heb gewerkt is van januari 2017 tot en met juli 2018.

Toen ik begon aan dit onderzoek was de term constructieve journalistiek voor mij nog een vaag begrip. Inmiddels is dat wel anders en kan ik oprecht zeggen dat ik constructieve journalistiek een zeer interessante en inspirerende stroming vind binnen de journalistiek.

Dit enthousiasme heb ik voor een groot deel te danken aan mijn scriptiebegeleider de heer Koetsenruijter. Zonder hem was deze scriptie er niet gekomen. Zijn opbouwende kritiek en gestructureerde bijeenkomsten waren onmisbaar voor het schrijven van deze scriptie. Daarvoor wil ik hem dan ook heel erg bedanken.

Natuurlijk is er ook een bedankje op zijn plaats voor mijn lieve ouders die mijn werk altijd vol enthousiasme lezen en voorzien van commentaar. Voor mijn vriend Michel voor zijn eeuwige steun en uiteraard voor mijn kinderen die mij voorzien van de nodige afleiding tijdens het schrijven van deze scriptie.

Ik hoop dat jullie deze scriptie met evenveel plezier lezen als waarmee ik eraan heb gewerkt.

Abstract

In dit onderzoek wordt er door middel van een kwalitatieve inhoudsanalyse onderzocht op welke manier de nieuwswaarden vorm krijgen in de constructieve online berichtgeving van Omroep West. Hiervoor zijn eenentwintig nieuwsberichten gecodeerd en geanalyseerd. Hieruit blijkt dat de journalisten van Omroep West verschillende manieren hanteren om vorm te geven aan de constructieve nieuwswaarden zoals 'goed nieuws', 'publiek' en 'oplossingsgericht'.

Zij doen dit onder andere door het toevoegen van positieve elementen door middel van additie. Het gaat dan om elementen zoals van tips en alternatieven, door het gebruik van de Hearken-methode en door te zoeken naar oplossingen bij instanties, politici en andere betrokkenen. Hieruit blijkt ook dat de journalisten een goede visie hanteren van constructieve journalistiek en hier vaak op een juiste manier naar handelen. Bovendien wijst dit onderzoek uit dat de nieuwswaardentheorie een goede basis biedt voor het analyseren van constructieve journalistiek.

1. Inleiding

'Nieuws mijden schijnt een trend te zijn' kopt de column van Breebaart juli 2017 in *Trouw* (Breebaart, 2017) en het lijkt er inderdaad op dat 'nieuwsijders' sinds 2016 steeds vaker aandacht krijgen van de media (Kist & Nieber, 2016; Bolwijn & Levy, 2017). Zo deed RTL Nieuws zelfs een onderzoek onder hun publiek naar de 'afgehaakte kijkers'. Wat daarbij opviel was de neiging van mensen om zich af te sluiten van zoveel ellende en negativiteit. Bijna alle respondenten gaven aan dat het nieuws te hard binnenkomt, dat ze er emotioneel van worden en dat het hen deprimeert (Klein, 2016). Ook McIntyre (2015, pp. 1) stelt dat uit Amerikaans onderzoek blijkt dat 84% van de respondenten het nieuws deprimerend vindt en dat al deze negativiteit mogelijk in verband staat met de afnemende verbondenheid van mensen aan nieuwsmedia.

Het mijden van nieuws is een beweging die aansluit bij de toenemende aandacht voor constructieve journalistiek. De term constructieve journalistiek is de afgelopen jaren ontstaan en gestaag uitgegroeid tot een van de belangrijkste discussieonderwerpen binnen de journalistiek (Zhang & Matingwina, 2017). Haagerup (2014) voorspelde zelfs dat het 'de volgende megatrend' zou zijn. Toch is er nog gebrek aan een eenduidige invulling van het begrip 'constructieve journalistiek' mede doordat er, vanwege de recente opkomst, nog relatief weinig wetenschappelijke publicaties beschikbaar zijn op dit gebied.

Ook journalisten zijn nog weinig bekend met het maken en produceren van constructieve journalistiek, hoewel ze het soms onbewust wel toepassen (McIntyre, 2015, pp. 9). Omroep West, de regionale publieke omroep van Den Haag en omstreken wil daar sinds 2017 verandering in brengen. Zij willen meer aandacht geven aan constructieve journalistiek en hun journalisten helpen en stimuleren om vaker constructieve publicaties te maken. Zij hopen hiermee beter te kunnen voldoen aan de wensen van hun lezers en kijkers.

Voor Omroep West is het belangrijk om meer wetenschappelijk inzicht te krijgen in constructieve journalistiek, zodat zij dit ook beter kunnen toepassen in de dagelijkse praktijk. Dit onderzoek hoopt daarom bij te dragen aan de wetenschappelijke kennis over dit onderwerp.

Maar niet alleen Omroep West is gebaat bij meer wetenschappelijke kennis over constructieve journalistiek. Meer inzicht op dit gebied is ook maatschappelijk van groot belang omdat constructieve journalistiek er mogelijk voor kan zorgen dat meer burgers het nieuws

consumeren en het nieuws consumeren zorgt er vervolgens voor dat burgers beter en vaker deelnemen aan de maatschappij (Ksiazek, Malthouse & Webster, 2010).

Ook vanuit wetenschappelijk oogpunt gezien is dit onderzoek van belang. Er is immers nog maar weinig wetenschappelijke literatuur beschikbaar over constructieve journalistiek, zeker op het gebied van de nieuwswaardigheid van constructieve journalistiek. Dit onderzoek kan daarom een belangrijke bijdrage zijn waarop vervolgonderzoek kan worden gebaseerd.

Dit onderzoek richt zich op de nieuwswaarden van constructief nieuws en de onderzoeksvraag die centraal staat in deze thesis is dan ook:

Op welke manier krijgen de nieuwswaarden vorm in de constructieve online berichtgeving van Omroep West?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden wordt eerst dieper ingegaan op de bestaande wetenschappelijke literatuur op het gebied van nieuwswaarden en constructieve journalistiek. Vervolgens worden de methode en de resultaten besproken om uiteindelijk in de conclusie een antwoord op de onderzoeksvraag te kunnen geven.

2. Theoretisch kader

In dit theoretisch kader wordt er dieper ingegaan op de belangrijkste begrippen en theorieën die centraal staan in dit onderzoek. Allereerst wordt het begrip constructieve journalistiek nader toegelicht en gedefinieerd. Vervolgens wordt er dieper ingegaan op het tweede belangrijke onderdeel van dit onderzoek, namelijk: de nieuwswaardentheorie.

2.1 Constructieve journalistiek

Hoewel constructieve journalistiek een relatief nieuwe beweging is, komt het wel voor een deel voort uit andere vormen van journalistiek. Zoals in de lokale journalistiek en burgerjournalistiek. Daarnaast wordt constructieve journalistiek ook wel als overkoepelende term gebruikt voor verschillende alternatieve vormen van journalistiek zoals positieve journalistiek en oplossingsgerichte journalistiek (McIntyre, 2015, pp. 7).

Als gevolg van de hoeveelheid negatief en op conflict gebaseerd nieuws in de traditionele media, waardoor het publiek in toenemende mate apathisch en gefrustreerd zou worden, is constructieve journalistiek ontstaan. Constructieve journalistiek is een positieve en productieve stijl van journalistiek die wordt voorgesteld als een oplossing voor de overdaad aan negatieve berichtgeving (McIntyre, 2015).

2.1.1 De effecten van positief en negatief nieuws

De focus van nieuwsmedia op negativiteit en conflicten is echter niet verrassend. Als we kijken naar een paar traditionele doelen van nieuws kunnen we beter begrijpen waarom nieuwsberichten vaak zo negatief en conflictgericht zijn. Zo constateert Lasswell al in 1948 dat een hoofdfunctie van nieuws is dat de samenleving wordt beschermd door het bekend maken van bedreigingen en kansen. Shoemaker (1996) voegt daar bijna vijftig jaar later aan toe dat de nieuwsmedia bestaan omdat mensen biologisch gezien gemaakt zijn om te letten op bedreigingen voor hun omgeving.

Maar niet alleen vanuit het oogpunt van de journalist is een neiging tot negatief en conflictgericht nieuws. Volgens sommige onderzoekers zouden ook nieuwsgebruikers een voorkeur hebben voor negatief nieuws (Trussler & Soroka, 2013). Bovendien zijn volgens Baumeister, Bratslavsky, Finkenauer en Vohs (2001) mensen eerder geneigd te blijven hangen in negatief nieuws omdat negatieve gebeurtenissen of emoties een sterker en langduriger effect hebben op individuen dan positieve gebeurtenissen of emoties.

Toch is het volgens McIntyre (2015, pp. 5) een groot probleem dat negatief en conflictgericht nieuws tegenwoordig in zulke grote hoeveelheden aanwezig is. Zij stelt dat negatief nieuws het helpende gedrag van het publiek ten opzichte van zijn medemens kan verminderen en kan zorgen voor minder tolerantie, lagere percepties van de welwillendheid van een gemeenschap en lagere evaluaties van vreemden. Bovendien kan het de oorzaak zijn van depressie en hopeloosheid en kan negatief nieuws het publiek emotioneel instabiel maken.

Gyldensted (2015), die wordt gezien als de leider van de constructieve journalistiekbeweging, voegt daaraan toe dat neurowetenschap en gedragsonderzoek heeft aangetoond dat mensen met een positieve gemoedstoestand creatiever zijn, beter samenwerken en beter in staat zijn om het grote geheel te zien. Positieve emoties verbreden volgens haar ons bewustzijn. Het wereldbeeld en perspectief zouden er letterlijk van uitbreiden. Gyldensted (2015, pp. 54) voegt daaraan toe dat zelfs zeer milde en subtiele positieve emoties de manier waarop de hersenen werken fundamenteel veranderen en de breedte van ons gezichtsveld vergroten.

Wanneer mensen een milde positieve emotie ervaren, kijken ze volgens haar rond en nemen ze meer informatie in zich op. Dit blijkt onder andere uit onderzoeken waarbij oogbewegingen worden gecontroleerd door eye-tracking. Wanneer we ons in een neutrale emotionele toestand bevinden, kijken we min of meer naar wat er voor ons ligt. Hersenbeeldstudies ondersteunen volgens Gyldensted (2015, pp. 54) dezelfde bevindingen.

Positieve emoties kunnen er daarom voor zorgen dat mensen niet alleen naar zichzelf kijken maar ook naar de wereld om zich heen en hun medemens. Positieve emoties versterken daarmee ook het 'wij' gevoel en het inlevingsvermogen (Gyldensted, 2015). De studie van McIntyre (2015) bevestigt dit, uit haar studie blijkt dat mensen die positieve emoties ervaren tijdens het lezen van nieuws zich beter voelden, het artikel beter waardeerden en sterkere intenties hadden om deel te nemen aan pro-sociaal gedrag.

2.1.2 De elementen van constructieve journalistiek

Gyldensted (2015) beschrijft in haar boek vijf elementen voor constructieve journalistiek. Ofwel, vijf stappen die je kunt doorlopen om je journalistieke aanpak om te buigen naar een constructieve aanpak. Deze elementen zijn als volgt:

1. Expand the Mind

Hiermee wil Gyldensted (2015) zeggen dat je als journalist moet afwijken van het normale denkpatroon. Journalisten moeten anders zoeken en produceren. Bijvoorbeeld door niet altijd op zoek te gaan naar de slachtoffers van een ramp, maar juist naar de overlevenden. Dit geeft een constructieve invalshoek.

2. Storm the Brain

Journalisten zouden volgens Gyldensted (2015) meer moeten brainstormen met elkaar om zo ook elkaar te helpen van de traditionele denkwijze af te wijken.

3. Change the Question

De vragen die journalisten binnen de traditionele journalistiek hanteren hebben vaak een negatieve invalshoek. Gyldensted (2015) stelt dat dit moet veranderen wil je constructieve journalistiek kunnen bedrijven. Zo zouden er meer vragen moeten gaan over oplossingen en toekomstplannen. Met het veranderen van de vraagstelling kun je een constructieve invalshoek aan het verhaal geven.

4. Tell it Right

Bij dit vierde kenmerk gaat Gyldensted (2015) voornamelijk in op de schrijfstijl van het artikel. De manier van schrijven en de inleiding en het slot van een artikel zijn van grote invloed op de lezer. Voor constructieve journalistiek is het dus belangrijk dat journalisten een constructieve schrijfstijl aanhouden. Als mediabedrijf kun je dit aanmoedigen door een constructief stijlboek te ontwikkelen.

5. Move the World

Als laatste stap is het volgens Gyldensted (2015) belangrijk om anderen (bijvoorbeeld bronnen) ook te dwingen om anders te denken. Dit kan worden bereikt door bijvoorbeeld een constructieve vraag of stelling te hanteren.

Bovengenoemde vijf kenmerken of stappen vormen volgens haar een goede basis voor het creëren van constructieve journalistiek. Maar zoals eerder al genoemd ontbreekt een goede, eenduidige definitie voor constructieve journalistiek nog. Toch zijn er wel een aantal definities geformuleerd, zo definieert Haagerup (2014) constructieve journalistiek als:

“Constructive journalism is a new way of thinking, a way to address issues facing society with inspiring stories investigating solutions and resolutions, rather than focusing only on problems and traumas.” (pp. 119).

Ook McIntyre (2015) stelde een definitie op die als volgt luidt:

“Form of journalism that involves applying positive psychology techniques to news work in an effort to create more productive, engaging stories while holding true to journalism’s core functions.” (pp. 9).

Ook Gyldensted (2015) bevestigt dat constructieve journalistiek nog steeds aan alle basisprincipes van journalistiek kan voldoen. Zo kan constructieve journalistiek kritisch blijven naar bronnen en informatie omtrent het verhaal. Alleen dan op een niet negatieve manier. Ook kan constructieve journalistiek gaan over conflictsituaties en kan *hard* nieuws prima op een constructieve manier worden geproduceerd. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd wanneer een journalist de juiste vragen weet te stellen. Vragen die gericht zijn op oplossingen bijvoorbeeld. Volgens Gyldensted (2015) is constructieve journalistiek dus net zo nieuwswaardig als traditionele journalistiek, het verschil is alleen dat een ‘goed verhaal’ ook een ‘goed’ verhaal kan zijn.

Voortbordurend op bovenstaande kenmerken en definities kan er voor dit onderzoek ook een definitie van constructieve journalistiek worden opgesteld. De definitie die in deze thesis zal worden gehanteerd luidt als volgt:

‘Constructieve journalistiek is een vorm van journalistiek waarbij de focus wordt gelegd op de positieve of oplossingsgerichte elementen van een verhaal, zonder de kernfuncties van journalistiek uit het oog te verliezen.’

Deze definitie heeft veel overeenkomsten met de definitie van McIntyre (2015). Er is gekozen voor deze definitie omdat hierin de focus vooral ligt op de vorm, en minder op de achterliggende gedachten en technieken, van constructieve journalistiek. Dit sluit goed aan bij de onderzoeksvraag van deze thesis.

Als we dieper inzoomen op de vraag hoe journalisten constructieve journalistiek kunnen produceren komen we ook dicht bij de belangrijkste elementen van constructieve journalistiek. McIntyre (2015) benoemt als belangrijkste elementen een positieve noot of invalshoek en het bieden van oplossingen. Gyldensted (2015) bouwt dit nog verder uit door te kijken naar de PERMA-theorie van Seligman.

Deze PERMA-theorie die Seligman ontwikkelde heeft als doel dat men beter leert begrijpen welke elementen in het leven van de mens zorgen voor een beter welzijn en meer geluk. De theorie bestaat dan ook uit vijf elementen voor het welzijn en geluk van de mens. Volgens Seligman zou je moeten streven naar het hoogst haalbare in deze vijf elementen om zo gelukkig mogelijk te zijn. Deze vijf elementen zijn: positieve emoties, verbondenheid, relaties, betekenis en vervulling.

Deze vijf elementen kunnen volgens Gyldensted (2015) dienen als invalshoek voor een constructieve productie. Zo kan een journalist ieder element nalopen en daarbij de bijbehorende vragen aan zichzelf of zijn bronnen stellen. Gyldensted (2015) geeft daarbij een aantal voorbeelden:

“P – Positieve emoties: Wie is er hoopvol? Wie is er dankbaar? Wie heeft het probleem opgelost? Wie zal hiervan profiteren?”

E – Verbondenheid (engagement): Wie beleeft de gebeurtenissen? Wie heeft er veel moeite voor gedaan? Wie is er gepassioneerd over iets? Wie heeft hier in de toekomst profijt van?”

R - Relaties: Wie heeft er geholpen? Wie heeft mensen samengebracht? Wie kunnen er worden samengebracht? Waar kun je voorbeelden vinden van goede samenwerking? Waar zijn de banden versterkt? Waar kunnen de banden mogelijk in de toekomst worden versterkt?”

M – Betekenis (meaning): Wie heeft er iets geleerd? Wat heeft men geleerd? Wat kan andere mensen inspireren? Wat is de betekenis? Wat is het hogere doel en de hogere betekenis?”

A – Vervulling (accomplishment): Wat was ervoor nodig? Wat is er getrotseerd? Wat is er bereikt? Wat zal er worden bereikt?”

(pp. 75)

Het is belangrijk het verschil tussen louter positieve journalistiek en constructieve journalistiek te benadrukken. Dit verschil zit namelijk in het aanhouden van de traditionele kernfuncties van de journalistiek. Zoals de functie van waakhond, het waarschuwen van burgers voor dreigingen en het verschaffen van bruikbare informatie (McIntyre, 2015 p. 15). Constructieve journalistiek reflecteert deze kernfuncties wel, in tegenstelling tot positieve journalistiek. Het is daarom te verwachten dat de hierna in paragraaf 2.2 besproken traditionele nieuwswaarden terug zullen komen in constructieve journalistiek.

2.1.3 Kritiek op constructieve journalistiek

Naast de positieve eigenschappen en mogelijkheden die constructieve journalistiek lijkt te bieden zijn er ook critici die hun twijfels uiten over deze stroming. Deze kritiek heeft vaak overeenkomsten met de kritiek die jaren geleden al werd geuit tegenover publieke journalistiek (Hermans & Drok, 2018). Critici zijn bezorgd dat de sterke sociale inmenging van journalisten het risico verhoogt op identificatie met een specifieke interesse en dat een publiek georiënteerde aanpak zich kan ontwikkelen in populisme en provincialisme. Bovendien zou een oplossingsgerichte aanpak zich volgens hen teveel focussen op een consensus en het conflict teveel negeren. Deze critici waarschuwen daarmee tegen de mogelijke risico's die constructieve journalistiek in de dagelijkse praktijk met zich mee brengt (Hermans & Drok, 2018, pp. 9).

Maar er is ook kritiek van een algemenere aard. Ten eerste zijn er tegenwerpingen dat journalisten zich niet zouden moeten bezighouden met het oplossen van een probleem. Dit zou namelijk worden geassocieerd met activisme en dat is in strijd met de professionele waarde en objectiviteit van de journalist. Ten tweede stellen critici dat de hoge mate van publieke oriëntatie en het verantwoordelijkheidsgevoel voor de impact van nieuws een beperking vormen voor de autonomie van de journalist. De derde en misschien wel meest gehoorde objectie is dat constructieve journalistiek een goed-nieuws-show is. Door het vermijden van een negatieve invalshoek zijn mensen zich minder bewust van de misstanden in de wereld. Iets dat één van de belangrijkste functies is van het nieuws (Hermans & Drok, 2018, pp. 9).

McIntyre (2015, pp. 14) beantwoordt deze kritiek door te stellen dat negatief nieuws op zich niet het probleem is maar dat het gaat om de balans tussen negatief en positief nieuws. Deze balans is volgens haar nu uit evenwicht en constructieve journalistiek kan er volgens haar aan bijdragen om deze te herstellen. Gyldensted (2015) heeft op haar beurt een weerwoord op de kritiek dat constructief nieuws te veel conflicten vermijdt. Volgens haar houdt kwalitatieve constructieve journalistiek altijd het conflict prominent in het verhaal. Alleen de invalshoek is anders (Gyldensted, 2015, pp. 49).

2.2 Nieuwswaarden

Hoe wordt nieuws nieuws? Waarom wordt de ene gebeurtenis landelijk voorpaginanieuws en haalt een andere gebeurtenis niet eens de lokale krant? Het zijn belangrijke vragen die wetenschappers al jaren bezighouden. Volgens Harcup en O'Neill (2001) proberen wetenschappers dit proces van nieuwsselectie daarom te doorgronden door de nieuwswaarden waarop journalisten selecteren vast te stellen en te definiëren.

2.2.1 Het ontstaan van de nieuwswaardentheorie

Het begrip nieuwswaarde kent een lange historie. In eerste instantie werd het gebruikt door Lippman (1922) die stelde dat verschillende factoren bepaalden of een nieuwsgebeurtenis ook daadwerkelijk nieuwswaardig was. Galtung en Ruge (1965) ontwikkelden vervolgens via grootschalig onderzoek in Noorse nieuwsmedia een nieuwswaardentheorie die veel bekendheid heeft vergaard en nog steeds wordt gebruikt in wetenschappelijke onderzoeken. Zij onderzochten over welke eigenschappen een gebeurtenis moet beschikken om daadwerkelijk nieuws te worden.

Uit hun onderzoek kwamen twaalf nieuwswaarden en zij stelden dat hoe meer van deze kenmerken een gebeurtenis had, hoe groter de kans was dat deze gebeurtenis 'nieuws' zou worden (Galtung & Ruge, 1965).

De nieuwswaarden die Galtung en Ruge (1965, pp. 70-71) opstelden zijn als volgt:

1. Frequentie: Een gebeurtenis die zich met ongeveer dezelfde frequentie ontwikkelt als het nieuwsmedium heeft meer kans om nieuws te worden.
2. Drempel: Een gebeurtenis moet een bepaalde drempel overschrijden om geregistreerd te worden.
3. Ondubbelzinnigheid: Hoe minder dubbelzinnig een gebeurtenis, hoe groter de kans dat erover bericht wordt.
4. Betekenis: Enerzijds zal een gebeurtenis die elementen heeft die men kan interpreteren binnen de eigen cultuur, die herkenbaar zijn sneller nieuws worden. Anderzijds heeft 'betekenis' ook te maken met relevantie.
5. Consonantie: Gebeurtenissen die overeenkomen met wat mensen verwachten (voorspellen of willen), hebben een grotere kans nieuws te worden.
6. Onverwacht: Gebeurtenissen die onverwacht of zeldzaam zijn hebben een hogere nieuwswaarde.
7. Continuïteit: Een bestaand nieuwsverhaal, een gebeurtenis die reeds als nieuws gedefinieerd is, zal nog enige tijd media-aandacht krijgen.
8. Samenstelling: Of een gebeurtenis nieuws wordt hangt ook af van de samenstelling van het medium en of de gebeurtenis daarin past.
9. Elitelanden: Wanneer een gebeurtenis refereert aan elitelanden is er een grotere kans dat het nieuws wordt (bv. de VS).
10. Elitepersonen: De daden van elitepersonen hebben ook meer nieuwswaarde.

11. Personificatie: Een gebeurtenis die in persoonlijke termen gedefinieerd kan worden, heeft meer kans het nieuws te halen.
12. Negativiteit: Hoe negatiever de feiten, hoe groter de kans dat ze het nieuws halen.

2.2.2 Na Galtung en Ruge

Hoewel het werk van Galtung en Ruge (1965) nog steeds wordt gebruikt in hedendaagse onderzoeken is er sinds de publicatie van het onderzoek ook veel kritiek geweest en hebben veel onderzoekers hun eigen nieuwswaarden opgesteld. Zo stelt Gans (1980) dat nieuwsverhalen *belangrijk* zijn wanneer ze: refereren aan een hoge rang binnen de regering, impact hebben op het land en landsbelang, impact hebben op grote groepen of belangrijk zijn voor het verleden en de toekomst. Verder noemt Gans (1980) verhalen *interessant* als de verhalen gaan over mensen, rolomkeringen, human interest, helden, blootleggingen of verrassingen.

Bell (1991) noemt de nieuwswaarden van Galtung en Ruge (1965) relevant en bouwt hierop deels zijn eigen onderzoek. Hieruit concludeert hij dat er drie typen nieuwswaarden zijn. Nieuwswaarden die inherent zijn aan gebeurtenissen, nieuwswaarden die te maken hebben met het selectieproces, en nieuwswaarden in het tekstuele discours van het nieuws. Hij kiest ervoor om geen nieuwe lijst met nieuwswaarden te formuleren maar om de lijst van Galtung & Ruge (1965) aan te vullen met vier nieuwswaarden die te maken hebben met het selectieproces van nieuws. Zo onderscheidt hij: *competition*, verlangen naar een primeur; *cooption*, verhalen die alleen deels verbonden zijn met een doorlopend verhaal; *predictability*, evenementen waarvan al bekend is dat ze gaan plaatsvinden en *prefabrication*, teksten die al zo goed als klaar zijn voor publicatie (zoals een persbericht).

Ook Palmer (2000) uit kritiek op het onderzoek van Galtung en Ruge (1965) hij stelt dat zij weinig ruimte overlaten voor de context van de verslaggeving. Zo kunnen de nieuwswaarden verschillen afhankelijk van het type media. De nieuwswaarden van televisie zijn bijvoorbeeld anders dan die van een krant. Maar zelfs binnen kranten zijn er verschillen. Zo stelt Palmer (2000) dat er grote verschillen in nieuwswaarden zitten tussen een 'broadsheet' en een 'tabloid' krant. Maar ook de bronnen spelen volgens Palmer (2000) een belangrijke rol in de nieuwswaarde van een evenement.

Brighton en Foy (2007) gaan nog verder en stellen dat de nieuwswaarden van Galtung en Ruge (1965) niet meer passen in de huidige tijd. Zij stellen daarom een nieuwe lijst op met nieuwswaarden waarbij ze kijken naar de multimediale journalist maar ook naar de

verwachtingen van het publiek en de externe invloeden van bijvoorbeeld actoren die buiten de nieuwsproductie staan. In hun nieuwe nieuwswaarden komen wel de waarden 'betekenis' en 'samenstelling' terug die Galtung en Ruge (1965) ook hanteren.

Een van de meest recente en belangrijkste onderzoeken op het gebied van nieuwswaarden zijn die van Harcup en O'Neill (2001 & 2017). Ook zij nemen de nieuwswaardentheorie van Galtung en Ruge (1965) als uitgangspunt. Ze stellen dat de theorie niet meer toereikend is omdat door de jaren heen veel ontwikkelingen zijn geweest binnen de journalistiek. Zo wijzen ze bijvoorbeeld op veranderingen van het multimediale karakter van nieuws in de hedendaagse samenleving.

Zij onderzoeken daarom of er sprake is van nieuwe nieuwswaarden en stellen, op basis van een onderzoek naar nieuwsverhalen uit grote kranten uit het Verenigd Koninkrijk, een eigen lijst samen. In deze lijst zijn nog enkele overeenkomsten te vinden met de nieuwswaarden van Galtung & Ruge (1965). Zo hebben beide lijsten: betekenis, onverwacht, continuïteit, elite en negativiteit als nieuwswaarden. Verder wijkt de opsomming van Harcup en O'Neill (2001) overwegend af van die van Galtung en Ruge (1965). Een verandering die ze bijvoorbeeld hebben aangebracht is het onderscheid tussen 'machtige elite' (invloedrijke personen, organisaties en instituties) en 'beroemdheden'. Andere veranderingen zijn de categorieën 'entertainment' en 'newspaper agenda'. Dit zijn nieuwswaarden waaraan Galtung en Ruge geen aandacht hebben besteed maar die volgens Harcup en O'Neill (2001) wel van belang zijn in de nieuwsselectie.

In 2017 deden Harcup en O'Neill opnieuw onderzoek naar de nieuwswaarden. Zij selecteerden uit tien verschillende kranten over de periode van één maand 711 nieuwsberichten. Hiermee beslaan ze een breder scala aan kranten dan in hun vorige onderzoek. Ook keken Harcup en O'Neill (2017) in dit onderzoek specifiek naar de invloed en veranderingen die social media met zich meebrengen. Zo bekijken zij voor dezelfde periode welke nieuwsberichten populair waren op social media en vaak werden gedeeld en geliked. Op deze manier willen zij vaststellen of bijvoorbeeld ook "deelbaarheid" van invloed is op de nieuwsselectie door journalisten.

Uit het onderzoek van Harcup en O'Neill (2017) blijkt dat er veel hetzelfde is gebleven maar dat er ook veel is veranderd op het gebied van nieuwswaarden. Zo blijkt onder andere dat "audiovisueel" ofwel het bevatten van boeiend nieuws en geluid een belangrijke nieuwswaarde is geworden die in 2001 nog niet naar voren kwam uit hun onderzoek. Uiteindelijk vinden Harcup en O'Neill (2017) vijf nieuwe nieuwswaarden die zij als extra nieuwswaarden toevoegen

aan de lijst uit 2001. Deze nieuwe nieuwswaarden zijn: exclusiviteit, conflict, audiovisueel, deelbaarheid en drama.

De lijst met meest recente nieuwswaarden van Harcup en O'Neill (2017) ziet er daarmee als volgt uit:

1. **Exclusiviteit:** verhalen die die een primeur zijn voor de nieuwsorganisatie. Bijvoorbeeld door onderzoek of interviews.
2. Slecht nieuws: verhalen met een specifiek negatieve boventoon zoals dood of verlies.
3. **Conflict:** verhalen die een conflict bevatten zoals stakingen.
4. Onverwacht: verhalen met een onverwacht element.
5. **Audiovisueel:** verhalen met boeiend beeld of geluid.
6. **Deelbaarheid:** verhalen die waarschijnlijk veel gedeeld zullen worden op social media.
7. Entertainment: *soft* nieuws zoals verhalen over sport, seks of dieren.
8. **Drama:** verhalen waarin een drama zich ontvouwt bijvoorbeeld reddingen of ongelukken.
9. Vervolgverhaal: verhaal dat ingaat of een vervolg is van iets dat al in het nieuws is.
10. Machtige elite: verhalen waarin machtige personen of organisaties een rol spelen.
11. Relevantie: verhalen over groepen of landen die invloed hebben of bekend zijn bij het publiek.
12. Impact: verhalen waarbij veel personen zijn betrokken of die extreem gedrag bevatten.
13. Beroemde personen: verhalen met beroemde personen.
14. Goed nieuws: verhalen met een positieve boventoon, bijvoorbeeld genezingen of winst.
15. Visie van de nieuwsorganisatie: verhalen die passen bij de ideologische of commerciële visie van een nieuwsorganisatie.

Dikgedrukte nieuwswaarden zijn toegevoegd in 2017

(pp. 1482-1483)

2.2.3 Kritiek op de nieuwswaarden theorie

Hoewel de nieuwswaardentheorie een veelgebruikte theorie is zijn er natuurlijk ook critici die kanttekeningen plaatsen bij het vormen van een lijst met nieuwswaarden. Zo betwijfelen meerdere onderzoekers of het überhaupt mogelijk is om voor eens en altijd een absolute lijst met nieuwswaarden op te stellen (Joye, Heinrich & Wöhlert, 2016) In dat geval wordt er namelijk aangenomen dat er een hoge mate van uniformiteit is in internationale

nieuwsverslaggeving en selectieprocedures van nieuws in verschillende landen, tijdperiodes en mediasectoren.

Bovendien biedt volgens critici een lijst met nieuwswaarden geen verklaring voor de onregelmatigheden bij het samenstellen van nieuws en geven ze ook de onderliggende ideologieën en gedachtegang niet weer. Sommige critici stellen zelfs dat de lijst juist de belangrijke ideologische onderliggende keuzes van een verhaal verhuult (Joye et al., 2016).

Een derde vaak gehoorde opmerking heeft betrekking op de rol van de journalist. Critici stellen de vraag: Doen journalisten alleen verslag van gebeurtenissen in de wereld? Of vormen zij de wereld via journalistiek? Die kritiek richt zich op de onderliggende gedachte dat er een gegeven realiteit is in de echte wereld en dat de nieuwsverslaggevers een keuze maken om die weer te geven of uit te sluiten (Joye et al., 2016).

Een ander kritiekpunt dat al sinds het onderzoek van Galtung en Ruge (1967) wordt genoemd is het punt dat nieuwswaarden een ideologische aard hebben. Zo wordt er aangedragen dat nieuwswaarden voornamelijk cultureel en sociaal geconstrueerd zijn en niet 'natuurlijk' ontstaan (Bednarek & Caple, 2014). De nieuwswaarden zouden niet neutraal zijn maar een reflectie vormen van ideologieën en prioriteiten in de maatschappij.

Harcup en O'Neill (2017) benoemen deze beperkingen van de nieuwswaardentheorie ook. Zij stellen dat de nieuwswaardentheorie slechts deels een verklaring biedt voor het proces van nieuwsselectie (pp. 1471). Bovendien stellen zij dat de nieuwswaardentheorie eigenlijk net zoveel zegt over de nieuwsselectie als over de nieuwsconsumptie. Desondanks benadrukken zij het belang van de theorie en het belang van het bepalen van nieuwswaarden omdat dit een van de belangrijkste gebieden is binnen onderzoek naar journalistiek. Het geeft inzicht in wat er wel en niet wordt opgenomen in het nieuws en geeft daarmee een belangrijk inzicht in een deel van het journalistieke proces. Bovendien biedt de nieuwswaardentheorie volgens Harcup & O'Neill (2017) een uitermate geschikt analysemiddel.

2.2.4 De nieuwswaarden van constructieve journalistiek

We weten nu meer over de nieuwswaardentheorie, die ontworpen is op basis van traditionele journalistiek, en we weten wat constructieve journalistiek precies inhoudt. Ook kunnen we stellen dat goed geproduceerd constructief nieuws als net zo nieuwswaardig wordt beschouwd als traditioneel nieuws. Gyldensted (2015) stelt immers dat constructief nieuws nog steeds zou voldoen aan alle voorwaarden en kenmerken van nieuws.

Als we nu de nieuwwaardentheorie verband brengen met constructieve journalistiek dan zien we dat de nieuwswaarden van Harcup & O'Neill (2017) het beste bij constructief nieuws passen. Met name omdat zij in tegenstelling tot Galtung en Ruge (1965) meer positieve nieuwswaarden benoemen. Zo hebben zij bijvoorbeeld de nieuwswaarden 'goed nieuws' en 'entertainment'. Nieuwswaarden die wellicht te verwachten zijn bij constructief nieuws.

Omdat er in dit onderzoek wordt gekeken naar de nieuwswaarden van constructieve journalistiek is het belangrijk om vast te stellen van welke nieuwswaarden er in dit geval wordt uitgegaan. Vanwege het feit dat het onderzoek van Harcup en O'Neill (2017) veel recenter is en meer positieve nieuwswaarden bevat dan dat van Galtung en Ruge (1965) worden in dit onderzoek de nieuwswaarden van Harcup en O'Neill (2017) gebruikt.

Bovenstaande beschreven theorie zal nodig zijn om antwoord te kunnen geven op de vraag: *Op welke manier krijgen de nieuwswaarden vorm in de constructieve online berichtgeving van Omroep West?* Er is te verwachten dat journalisten op zoek gaan naar manieren om meer constructieve en dus positieve en oplossingsgerichte elementen toe te voegen aan hun artikelen. Hoe dit uiteindelijk vorm krijgt en wat dit voor een invloed heeft op de nieuwswaarden zal worden besproken in de komende hoofdstukken.

3. Methode

De onderzoeksvraag: *‘Op welke manier krijgen de nieuwswaarden vorm in de constructieve online berichtgeving van Omroep West?’* zal in deze thesis worden beantwoord aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Inhoudsanalyse is ‘een techniek om uitspraken te doen over de betekenis van informatie- en communicatieboodschappen op basis van een objectieve en systematische analyse van gespecificeerde kenmerken van die boodschappen’ (‘t Hart, Boeije & Hox, 2008, pp. 298). Het gaat hierbij dus niet om hoe vaak bepaalde nieuwswaarden voorkomen en er wordt niet nagegaan of bepaalde traditionele nieuwswaarden vaker of minder vaak voorkomen in constructieve journalistiek. Het gaat in deze thesis om de manier waarop de constructieve journalistiek vorm geeft aan de nieuwswaarden.

3.1 Kwalitatieve inhoudsanalyse

Voor dit onderzoek wordt er dus gebruik gemaakt van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Bij kwalitatieve inhoudsanalyse draait het vaak meer om verkennend onderzoek met als doel het in kaart brengen van eigenschappen en betekenis toekennen aan bepaalde patronen. Het gaat dan vaak om vragen als ‘wat’, ‘hoe’, en ‘waarom’. Kenmerkend hiervoor is een cyclische of iteratieve werkwijze waarbij de stappen herhaaldelijk worden uitgevoerd. Dat betekent dat je continu schakelt tussen de data en theorie waardoor de onderzoeker concepten, elementen en patronen in het materiaal kan ontdekken (Koetsenruijter & Van Hout, 2014).

Met deze kwalitatieve inhoudsanalyse wordt er gekeken hoe de nieuwswaarden vorm krijgen en of de lijst van Harcup en O’Neill (2017) adequaat is om constructief nieuws te beschrijven en wat de nieuwswaarden zouden kunnen zijn binnen constructieve journalistiek.

3.2 Coderen

Voor deze inhoudsanalyse worden de nieuwsberichten gecodeerd om te kijken op welke manieren de nieuwswaarden vorm krijgen in de constructieve journalistieke online berichtgeving van Omroep West. Bij dit proces van coderen wordt er gebruikgemaakt van het frame van de nieuwswaardentheorie. De lijst met nieuwswaarden van Harcup en O’Neill (2017) is hierbij het uitgangspunt. Er wordt gekeken welke bestaande nieuwswaarden voorkomen in de constructieve berichtgeving. Soms zijn er nieuwe nieuwswaarden toegevoegd als deze niet terug waren te vinden in de bestaande lijst. Het gebruik van de bestaande lijst met nieuwswaarden geeft een goede houvast en structuur tijdens het coderen. Wanneer het punt van verzadiging is bereikt, kan de analyse als compleet worden beschouwd. Koetsenruijter en van Hout beschrijven

dit moment als “het punt waarop je niets nieuws meer tegenkomt” (Van Hout & Koetsenruijter, 2014, pp. 167).

3.3 Corpus

Het corpus dat voor deze inhoudsanalyse is gekozen bestaat uit online nieuwsberichten van Omroep West. Aangezien Omroep West al enige tijd bewust bezig is met het produceren van constructieve artikelen is ervoor gekozen om de berichten te gebruiken die zij zelf hebben gekwalificeerd als constructief. De keuze voor dit corpus levert mogelijk een paar interessante bevindingen op. Ten eerste kan het zo zijn dat de nieuwsberichten niet altijd voldoen aan de definities van constructieve journalistiek zoals hierboven beschreven. Het is interessant om te bekijken wat de journalisten zelf als constructief bestempelen omdat dit veel zegt over hun eigen visie op constructieve journalistiek. In dit onderzoek kan daarom ook worden gekeken hoe deze visie zich verhoudt ten opzichte van de definitie van constructieve journalistiek zoals die is opgesteld in de beschreven theorie.

In totaal heeft Omroep West zesentwintig online publicaties van constructieve journalistiek aangeleverd uit de periode van juni 2017 tot en met mei 2018, hieruit zijn een aantal publicaties verwijderd die niet bruikbaar waren waaronder video's en berichten met minder dan honderd woorden. Op deze manier is er getracht een zuiver en eenduidig corpus te vormen met gelijkvormige artikelen. Uiteindelijk zijn er eenentwintig bruikbare berichten overgebleven voor de analyse.

3.4 Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid bij kwalitatief onderzoek is niet in getallen uit te drukken (Koetsenruijter & van Hout, 2014, pp. 166). Er wordt daarom bij kwalitatief onderzoek eerder gesproken van zaken als herkenbaarheid, transparantie, geloofwaardigheid en oprechtheid. Dit kan men trachten te bereiken door de resultaten te nuanceren met behulp van citaten en voorbeelden. Bij kwalitatief onderzoek ligt de nadruk echter op validiteit. De onderzoeker moet zich tijdens het onderzoek steeds afvragen of hij naar de goede zaken kijkt. Uiteindelijk is het namelijk van belang om opvallende zaken en patronen bloot te leggen die terugslaan op de onderzoeksvraag die centraal staat.

3.5 Werkwijze

Voor het uitvoeren van dit onderzoek was het nodig om het gehele corpus meerdere malen te lezen. Dit is onderdeel van de hierboven eerder al benoemde cyclische werkwijze. Het corpus is

in eerste instantie een keer gelezen om een eerste en algemene indruk te krijgen. Vervolgens is het corpus gelezen en is over ieder artikel het frame van de nieuwswaardentheorie van Harcup en O'Neill (2017) gelegd. Zo kon er gecodeerd worden aan de hand van de bestaande nieuwswaarden. Hierbij werd tussentijds dan ook regelmatig geschakeld met de nieuwswaardentheorie zoals die is beschreven in hoofdstuk 2. Kenmerkende passages waarin de nieuwswaarden extra sterk naar voren kwamen werden gearceerd zodat deze gemakkelijk terug te vinden zijn en gebruikt kunnen worden als citaten in de resultaten.

Vervolgens is het corpus een derde maal gelezen om de eventuele nieuwe nieuwswaarden te kunnen vaststellen. Hierbij is vooral teruggegrepen op de theorie van constructieve journalistiek. Door middel van coderen zijn er uiteindelijk twee nieuwe nieuwswaarden opgesteld. Deze nieuwe nieuwswaarden zijn terug te vinden in de hoofdstuk 4 beschreven analyse.

Vervolgens is het corpus nogmaals gelezen om te bepalen hoe er vorm wordt gegeven aan de nieuwswaarden. Er werd gekeken of er bepaalde patronen, elementen of concepten te ontdekken vielen. Voordat de analyse als compleet werd beschouwt is het corpus nog een laatste keer gelezen om te controleren of er niets nieuws meer te vinden was. Hierna kon de inhoudsanalyse worden afgerond. De resultaten van de analyse zijn terug te vinden in het volgende hoofdstuk.

4. Resultaten

Voortbordurend op het theoretisch kader in deze scriptie kunnen er bepaalde verwachtingen worden uitgesproken voor de resultaten van dit onderzoek. Zo kan worden verwacht dat constructief nieuws dezelfde nieuwswaarden heeft als traditioneel nieuws. Constructief nieuws heeft immers dezelfde functies als traditioneel nieuws alleen wordt het nieuws vanuit een andere invalshoek geproduceerd. Door deze positieve en oplossingsgerichte invalshoek is het ook te verwachten dat constructief nieuws een positieve boventoon heeft en daarom de nieuwswaarde 'goed nieuws', of andere positieve nieuwswaarden zoals entertainment, zeer waarschijnlijk terug te vinden zullen zijn in de constructieve berichtgeving. In het komende hoofdstuk wordt besproken of deze verwachtingen overeenkomen met de daadwerkelijke resultaten die voortkomen uit de kwalitatieve inhoudsanalyse.

4.1 Combinatie positieve en negatieve nieuwswaarden

Het is goed om eerst eens terug te kijken naar de definitie van constructieve journalistiek zoals die voor dit onderzoek is geformuleerd. Die definitie luidt als volgt:

'Constructieve journalistiek is een vorm van journalistiek waarbij de focus wordt gelegd op de positieve of oplossingsgerichte elementen van een verhaal, zonder de kernfuncties van journalistiek uit het oog te verliezen.'

Kijkend naar deze definitie kunnen we verwachten dat positieve nieuwswaarden terug zouden moeten komen in constructieve berichtgeving. Journalisten zullen dus een manier moeten vinden om hier vorm aan te geven. Na de analyse blijkt inderdaad dat deze positieve nieuwswaarden terug worden gevonden in een deel van de geanalyseerde artikelen.

Hoewel het niet zo is dat door het hele corpus de nieuwswaarden van alle artikelen overeenkomen, sterker nog: ieder artikel heeft zijn eigen nieuwswaarden, zijn er toch een aantal opvallende bevindingen die aangeven dat de journalisten bewust bezig zijn geweest met constructieve journalistiek. Om te beginnen zien we dat er een aantal artikelen is waarbij er een combinatie plaatsvindt van de nieuwswaarden slecht nieuws of conflict met de nieuwswaarde goed nieuws. Deze artikelen zijn traditionele nieuwsberichten die de kernfuncties van journalistiek behouden maar tegelijkertijd positieve elementen in de tekst verwerken. Dit sluit aan bij de definitie van constructieve journalistiek. Het is zeer waarschijnlijk dat de journalisten in dit geval er bewust voor hebben gekozen om positieve nieuwswaarden toe te voegen aan een in eerste instantie negatief geladen nieuwsbericht.

Het artikel over de zedendelinquent (1) is hiervan een voorbeeld. Daarin wordt een ernstige zaak beschreven waarin een zedendelinquent contact zoekt met een minderjarig kind. Uiteraard komen in dit artikel sterk de nieuwswaarden slecht nieuws en drama naar voren. Echter hebben de schrijvers ook positieve nieuwswaarden toe kunnen voegen aan dit artikel. Ten eerste is het goede nieuws in het artikel verwerkt door het feit dat dit specifieke geval goed afloopt. Maar daarnaast zijn er positieve en oplossingsgerichte elementen toegevoegd zoals hier:

'Ook heeft Kleijer nog enkele tips om het helpen op te lossen. Tips voor kinderen en hun ouders of verzorgers. 'Kinderen kunnen wegstikken, melden, blokkeren of ze kunnen met hun ouders praten', benadrukt Kleijer. 'En tegen ouders zeg ik in dergelijke situaties dat ze tegen hun kind moeten zeggen hoe goed het is dat hij of zij zo iets bij hun komt melden.'

De journalist heeft in dit artikel tips toegevoegd. Tips zijn dus een manier om een positief handelingsperspectief te bieden. Deze tips geven het artikel positieve nieuwswaarde waardoor er een combinatie ontstaat van negatieve en positieve nieuwswaarden. Door het gebruik van tips geeft de journalist dus vorm aan de nieuwswaarden in dit artikel.

Het lijkt dus zo te zijn dat door het toevoegen van positieve elementen constructieve journalistiek kan ontstaan. Dit is te relateren aan een reconstructietransformatie zoals we die kennen uit de pragma-dialectiek. De pragma-dialectiek gaat uit van vier dialectische reconstructietransformaties: deletie, additie, substitutie en permutatie (Van Eemeren & Grootendorst, 2004, pp. 102). Door middel van deletie worden elementen verwijderd die niet relevant zijn, in het geval van constructieve journalistiek zou het kunnen gaan om het weglaten van negatieve elementen. Door middel van additie worden juist elementen toegevoegd, in het geval van constructieve journalistiek gaat het dan om positieve en oplossingsgerichte elementen. Door middel van substitutie worden delen van een tekst vervangen, in het geval van constructieve journalistiek zou bijvoorbeeld de invalshoek kunnen worden vervangen of bepaalde negatieve delen van de tekst. Door middel van permutatie wordt een tekst geordend in een ideale volgorde. In het geval van constructieve journalistiek zouden door permutatie de volgorde van positieve en negatieve elementen kunnen worden veranderd.

In het hierboven beschreven voorbeeld is er dus sprake van additie, het toevoegen van positieve elementen. Dat is ook het geval in het artikel over wegwerkzaamheden (9) waarin het gaat over de hinder die het verkeer hiervan ondervindt is een combinatie te zien van positieve en negatieve nieuwswaarden. Het artikel heeft een negatieve boodschap, namelijk dat de

wegwerkzaamheden het verkeer zullen verhinderen. Maar door daarnaast ook de positieve punten te benoemen waarmee de gemeente en of politie de hinder verminderen krijgt het artikel ook positieve nieuws waarde. Zo is er in het artikel te lezen:

'Verder staan tot ver in de omgeving borden met waarschuwingen en informatie. Daarnaast worden verkeersregelaars ingezet in de omgeving van de werkzaamheden en rijden anderen rond op motoren. Bovendien worden fietsen en tramkaartjes beschikbaar gesteld.'

In dit geval heeft de journalist ervoor gekozen om door middel van additie alternatieven toe te voegen die zorgen voor een positieve nieuws waarde.

Een ander goed voorbeeld is het artikel over stalkers die steeds slimmer worden (18) hierin wordt beschreven dat steeds slimmer wordende stalkers vrouwen in de gaten houden via technologie. Ook hier is het direct duidelijk dat de nieuws waarde slecht nieuws aanwezig is. De journalist heeft echter ook hier een manier gevonden om andere nieuws waarden toe te voegen.

'Het techteam helpt slachtoffer en traint hulpverleners, zoals Shakita. 'Er is veel onwetendheid, de technologie gaat heel snel. Medewerkers krijgen training over wat ze moeten doen, hoe ze alert kunnen zijn, wat je in moeten stellen. Dat is gewoon belangrijk.'

Door aan te geven dat er hulp is voor de vrouwen krijgt het artikel een positieve draai. Er is duidelijk door middel van substitutie een positieve invalshoek gekozen waardoor de positieve nieuws waarden óók aanwezig zijn. De journalist noemt in dit geval maatregelen die zijn getroffen om de positieve nieuws waarden vorm te geven.

De combinatie van negatieve en positieve nieuws waarden past bij de gegeven definitie van constructieve journalistiek. We zien dat journalisten hier vorm aan proberen te geven door positieve elementen toe te voegen. Dit doen zij onder andere door tips te geven, alternatieven te bieden en maatregelen te noemen. Door zulke elementen bewust te verwerken door middel van additie of substitutie geven zij vorm aan de positieve nieuws waarden die niet altijd van nature aanwezig zijn in de gebeurtenis zelf.

Toch zien we dat maar een klein deel van het corpus deze combinatie van positieve en negatieve nieuws waarden bevat. Om te kunnen beoordelen waardoor dit komt en wat dit betekent moeten we eerst nog een aantal andere opvallende bevindingen bespreken.

4.2 Positieve óf negatieve nieuwswaarden

Hoewel een combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden aansluit bij de definitie van constructieve journalistiek zien we dit bij het overgrote deel van het corpus *niet* terug. Veel artikelen bevatten ofwel alleen positieve ofwel alleen negatieve nieuwswaarden. Betekent dit dat de journalist op een andere manier heeft geprobeerd vorm te geven aan constructieve journalistiek? Om dat te kunnen beoordelen moeten we eerst kijken naar een aantal voorbeelden.

Zo bevat het artikel over de rel rond een schoolfoto (6) alleen de nieuwswaarde conflict. Het artikel gaat over een school die in hoger beroep gaat tegen een uitspraak van de rechter. Zo is te lezen:

'Volgens de rechter heeft de school 'indirect onderscheid' gemaakt. De scholenkoepel betwist dat en gaat daarom nu in beroep. De koepel zegt dat ze in hun planning rekening houden met de feestdagen, ook met islamitische en dat dit geval berust op een 'misverstand'.

Duidelijk is dat het in dit artikel gaat om een conflict tussen school en ouders. Ook de titel: *Rel rond Offerfeest: school in beroep tegen uitspraak klassenfoto* heeft een negatieve lading. Door het woordje 'rel' te gebruiken wordt de negatieve nieuwswaarde versterkt. Ook in de rest van het artikel komen geen constructieve elementen terug. Het lijkt erop dat de journalist in deze heeft nagelaten om het artikel constructief te maken, of misschien wel een poging hiertoe heeft gedaan maar dat het niet gelukt is om hier vorm aan te geven in het artikel.

Ook het artikel over de wietkwekerijen (15) krijgt alleen de nieuwswaarde slecht nieuws mee. In het artikel gaat het over het oprollen van wietkwekerijen. Er zijn hier echter geen positieve of oplossingsgerichte elementen toegevoegd waardoor het artikel een negatieve lading houdt en alleen de nieuwswaarde slecht nieuws mee krijgt. Een voorbeeld uit het artikel:

'Volgens de netbeheerder komt de daling niet omdat er minder kwekerijen zijn, maar omdat criminelen steeds slimmer worden in het verbergen van hun plantages. Stedin werkt samen met politie en gemeenten bij de opsporing van de wietkwekerijen. Daarbij worden vaak 'zeer brandgevaarlijke situaties aangetroffen.' De kans op oververhitting en kortsluiting is daardoor groot.'

Voor dit artikel geldt hetzelfde als voor het artikel dat hiervoor is besproken, in het gehele artikel zijn geen constructieve elementen terug te vinden. Waarom er in dit artikel geen constructieve elementen zijn terug te vinden blijft nog de vraag. Dat het niet gelukt is om vorm te geven aan positieve nieuwswaarden staat vast.

Maar er zijn ook artikelen met enkel positieve nieuwswaarden. Zoals het artikel over de gevonden dildo (4) waarin een de vondst van een dildo op een voetbalveld wordt besproken. Dit artikel dat met een grappige toon is geschreven en waarin zelfs pornoster Kim Holland aan het woord komt heeft als meest opvallende nieuwswaarde: entertainment. Zoals ook blijkt uit onderstaand fragment:

'De agenten laten weten dat het 'als een paal boven water staat' dat dit soort 'gereedschap niet thuishoort bij een voetbalveld waar ook minderjarigen voetballen'.

In dit artikel is er duidelijk geen gebrek aan positieve elementen maar zou je je wel kunnen afvragen of het ook kritisch genoeg is, wat gezien kan worden als een kernfunctie van journalistiek. Je zou kunnen stellen dat er in dit artikel eigenlijk te veel positieve elementen zijn toegevoegd door middel van additie. Mogelijk zijn er door middel van deletie ook teveel negatieve elementen verwijderd.

En ook het artikel over bruidsjurken (7) waarin wordt aangekondigd dat mensen met een kleine beurs goedkoop bruidsjurken kunnen aanschaffen bij de kledingbank in Zoetermeer is louter positief en krijgt daarom ook alleen de nieuwswaarde goed nieuws.

'Raimond Pouw van de kledingbank: 'Die jurken zijn nu bedoeld voor de minima, mensen met een kleine beurs, die toch de droom hebben om te trouwen in een prachtige jurk.'"

Voor dit artikel geldt hetzelfde als voor het vorige artikel, er zijn door middel van teveel additie en deletie enkel positieve nieuwswaarden overgebleven.

Het blijkt dus dat lang niet altijd een combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden aanwezig is in de constructieve nieuwsberichten van Omroep West. Soms zijn er ook enkel positieve of enkel negatieve nieuwswaarden terug te vinden. We zien dat deze artikelen minder goed aansluiten bij de definitie van constructieve journalistiek. Toch hebben de journalisten deze artikelen geselecteerd. Dat zegt iets over hun eigen visie op constructieve journalistiek. Zo is het voor te stellen dat louter positieve artikelen door hen ook worden geclassificeerd als constructief. Dit is ook enigszins voor te stellen omdat de nadruk bij constructieve journalistiek

ligt op positieve elementen. Mogelijk zijn de journalisten daardoor erg gefocust geweest op de additie van positieve elementen en de deletie van negatieve elementen waardoor de balans zoek is geraakt.

Voor de artikelen met enkel negatieve nieuwswaarden is het wat meer gissen. Misschien hebben de journalisten hier geprobeerd om het artikel constructief te maken, en het daarom ingestuurd, maar komt dit niet naar voren uit de analyse. Of wellicht hebben de journalisten een dusdanig andere visie op constructieve journalistiek dat zij deze artikelen toch als constructief beschouwen.

4.3 Hearken

Iets anders dat opvallend aanwezig is in het corpus is het betrekken van het publiek in de nieuwsartikelen. Daarom is er tijdens dit onderzoek een nieuwe nieuwswaarde gecreëerd, genaamd: 'publiek'. Deze nieuwswaarde is toegevoegd aan de bestaande nieuwswaarden van Harcup en O'Neill (2017). Deze nieuwswaarde krijgt in de constructieve journalistiek van Omroep West vorm door het gebruik van Hearken. Om te kunnen begrijpen wat de nieuwswaarde 'publiek' precies inhoudt is het daarom belangrijk om iets meer te weten over de Hearken-methode.

De Hearken-methode maakt het voor nieuwswebsites mogelijk om burgers te betrekken bij hun journalistieke werkzaamheden. Het is een softwarematige aanpassing aan de website die het mogelijk maakt voor burgers om aan journalisten te vertellen welk probleem of welke vraag ze graag behandeld zouden zien door het betreffende medium. Omdat de journalist via deze methode bezig is met oplossingsgerichte journalistiek wordt dit gerelateerd aan constructieve journalistiek. Maar niet alleen het oplossingsgerichte element, ook het feit dat burgers worden betrokken bij de nieuwsproductie geeft een link met constructieve journalistiek. Volgens McIntyre is het betrekken van burgers een kenmerk van citizen journalism dat aansluit bij de definitie van constructieve journalistiek.

Uit de analyse blijkt dat Omroep West ook de Hearken-methode onder constructieve journalistiek schaarst want de nieuwswaarde 'publiek' komt meerdere malen terug in het corpus. Zo wordt de terugkerende rubriek 'Rake vragen' gezien als constructieve journalistiek. In deze rubriek kunnen burgers vragen insturen waarop de journalist een antwoord gaat zoeken. Voorbeelden hiervan zijn artikelen 12, 14 en 17. Zo gaat het artikel over de vraag wat er met het parkeergeld gebeurt (12) dieper in op een vraag van een burger. Dit blijkt ook al uit de intro:

'Er zijn veel straten in Den Haag waar het parkeren van je auto geld kost. Maar wie wordt hier eigenlijk beter van, de gemeente of de bewoners en waar gaat al dat geld naartoe? Chris van der Linden uit Den Haag vraagt zich af wat het nut is van betaald parkeren en stuurde zijn Rake Vraag in bij Omroep West. Wij zochten het uit; vijf vragen met antwoorden over het nut en noodzaak van betaald parkeren.'

De nieuwswaarde 'publiek', die dus kenmerkend is voor constructieve journalistiek krijgt in de constructieve online berichtgeving van Omroep West dus vorm door de Hearken-methode. Naast deze nieuwe nieuwswaarde zijn er nog meer nieuwe nieuwswaarden toegevoegd aan het bestaande lijstje. In de volgende paragraaf worden deze besproken.

4.4 Nieuwe nieuwswaarden

Een nieuwswaarde die niet voorkwam in de lijst van Harcup en O'Neill (2017) is 'oplossingsgericht'. Omdat dit wel een belangrijk onderdeel is van constructieve journalistiek kwam dit als nieuwe nieuwswaarde al snel bovendrijven tijdens de analyse. Zo is er in veel artikelen een deel gewijd aan oplossingen voor de besproken kwestie of het probleem dat centraal staat in het artikel.

In sommige gevallen is het hele artikel gewijd aan een oplossing voor een bepaald probleem. De oplossing staat dan centraler dan het probleem zelf. Een voorbeeld hiervan is het artikel over de wijzigingen op het spoor (8) waarin de oplossing van staatssecretaris Stientje van Veldhoven voor de drukte op het spoor centraal staat:

'Het aantal reizigers op het spoor neemt toe. Voor staatssecretaris Stientje van Veldhoven van Infrastructuur is het daarom hoog tijd om actie te ondernemen. Maandag maakte ze bekend 300 miljoen beschikbaar te stellen om het traject Den Haag-Rotterdam te upgraden.'

In andere gevallen gaat het om een artikel waarin het probleem centraal staat en waarbij er een oplossingsgericht element is toegevoegd door middel van additie. Hierbij kun je vaak zien dat een journalist er bewust mee bezig is geweest om constructieve journalistiek te bedrijven. Een voorbeeld hiervan is terug te vinden in het artikel over de zedendelinquent (1) die hierboven al eerder is besproken en het artikel waarin het gaat over buurtbewoners die overlast ondervinden van de langsrijdende trams (13).

‘Om de overlast aan te pakken heeft het bedrijf ervoor gekozen om de wielen vaker te slijpen. Door wielen te slijpen wordt het deel van het wiel dat contact heeft met de spoorstaven weer hersteld naar het originele profiel van een wiel. Dit geeft precies hetzelfde effect als vervangen van de wielen tegen een lagere besteding van gemeenschapsgeld.’

In dit overwegend negatieve artikel zijn toch een paar oplossingen verwerkt zoals het noemen van het slijpen van de wielen van de trams. Zo wordt er toch de nieuwswaarde oplossingsgericht meegegeven aan het artikel.

Het is dus duidelijk dat oplossingen door journalisten vaak worden toegevoegd door middel van additie en hierdoor krijgt deze nieuwswaarde vorm. De journalisten gaan in veel gevallen op zoek naar oplossingen door contact te zoeken met een betrokken instantie of betrokken persoon, daardoor zijn ook de nieuwswaarden power-elite en exclusiviteit vaker terug te vinden in deze artikelen.

Tijdens de analyse ontstond er ook de twijfel om de nieuwswaarde ‘goed nieuws’ te veranderen in ‘positief nieuws’. Omdat soms een artikel niet zozeer goed nieuws bevatte maar wel positieve elementen. Uiteindelijk is ervoor gekozen om toch de nieuwswaarde goed nieuws te behouden omdat deze beide gevallen kan omvatten en omdat deze ook gebruikt wordt door Harcup en O’Neill (2017). Het veranderen van deze nieuwswaarde of het gebruik van beiden zou verwarrend kunnen werken.

4.5 Vorm geven aan nieuwswaarden

In dit onderzoek draait het om de manier waarop de nieuwswaarden vorm krijgen in de constructieve online berichtgeving van Omroep West. We kunnen concluderen dat er een aantal opvallende dingen naar voren komen uit de analyse. Zoals de combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden en de nieuwe nieuwswaarden ‘publiek’ en oplossingsgericht.

Bij de combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden zien we dat het vaak draait om van nature negatieve gebeurtenissen. De journalisten hebben in die gevallen bewust positieve elementen toegevoegd door middel van additie. Deze elementen komen terug in de vorm van tips, alternatieven of maatregelen. Door deze elementen te verwerken geven de journalisten vorm aan de positieve nieuwswaarden in een bericht die niet van nature aanwezig zijn.

De nieuwe nieuwswaarde 'publiek', die zowel door de journalisten als vanuit de theorie wordt gekoppeld aan constructieve journalistiek krijgt vorm door de Hearken-methode. De journalisten zetten deze methode in om vragen vanuit hun publiek te vergaren. Vervolgens gaan zij aan de slag om antwoorden te zoeken op deze vragen en daarvan een artikel te maken. De Hearken-methode is dus essentieel voor het vormgeven aan deze nieuwswaarde.

Ook voor de andere nieuwe nieuwswaarde, oplossingsgericht, gaan journalisten op zoek. Zij zoeken oplossingen voor problemen die worden beschreven in een artikel en maken zo van een traditioneel artikel een constructief artikel. Deze oplossingen zoeken zij vaak bij instanties of binnen de politiek. Het is ook daarom dat de nieuwswaarden power elite en exclusiviteit vaak naar voren komen in deze analyse.

De nieuwswaarde Power Elite is regelmatig aanwezig omdat in veel artikelen wethouders of bestuurders aan het woord komen. In veel gevallen omdat de journalist hen heeft benaderd in zijn of haar zoektocht naar oplossingen.

Dat is ook het geval voor de nieuwswaarde exclusiviteit. Deze nieuwswaarde is vaak meegegeven omdat Omroep West vaak interviews toevoegt aan artikelen of omdat ze bepaald uniek onderzoek verrichten naar een onderwerp. Deze nieuwswaarde is ook deels afhankelijk van het onderwerp maar zou anderzijds een gevolg kunnen zijn van de werkwijze van de journalist die op zoek is naar oplossingsgerichte en positieve elementen.

Uit de analyse blijkt dat de journalisten van Omroep West voor een groot deel een visie hebben op constructieve journalistiek zoals die ook in de definitie is beschreven. Bovenstaande manieren grijpen zij aan om vorm te geven aan positieve nieuwswaarden. Zij construeren positiviteit in veel van de artikelen en creëren daarmee constructieve artikelen.

Maar zoals eerder al besproken slagen zij hier niet in alle gevallen in. Voor de louter positieve artikelen zou kunnen worden gesteld dat journalisten de scheidslijn tussen positieve journalistiek en constructieve journalistiek nog niet helemaal zien.

Voor de louter negatieve artikelen blijft de vraag staan of de journalist dit artikel zelf wel beschouwd als constructief, maar dat dit niet uit de analyse naar voren komt. Of dat dit is ingezonden omdat er een poging is gedaan tot constructieve journalistiek die ook volgens de journalist niet is geslaagd. Navraag bij Omroep West geeft als antwoord dat de journalisten zelf ook vinden dat deze artikelen constructiever konden maar dat zij deze ingestuurd hebben omdat

zij om een andere reden wel tevreden waren over het artikel. Bijvoorbeeld omdat er goed hoor en wederhoor is toegepast of omdat het artikel is overgenomen voor de nationale nieuwsmedia.

In onderstaande tabel is een overzicht te vinden van alle artikelen met titel en nummer en de nieuwswaarden die in het artikel zijn gevonden tijdens de analyse.

Artikelnummer	Titel	Slecht nieuws	Drama	Goed nieuws	Conflict	Power elite	Entertainment	Celebrity	Exclusiviteit	Publiek	Oplossingsgericht	Follow-up
1	Zedendelinquent zoekt contact met kind, zo help je het oplossen	x	x	x							x	
2	Demonstratie tegen nieuwe moskee: 'We gaan niet met moslims in gesprek'			x	x							
3	Alle Pieten in Den Haag niet meer helemaal zwart			x		x					x	
4	Dildo gevonden bij voetbalveld, eigenaar (m/v) spoorloos						x	x	x			
5	Belediging, dronkenschap en geweld: 45 arrestaties tijdens Leidens Ontzet	x		x								
6	Rel rond Offerfeest: school in beroep tegen uitspraak klassenfoto				x							
7	Nog volop bruidsjurken voor een prikkie te koop			x								
8	Meer treinen tussen Den Haag en Rotterdam, dit moet er gebeuren			x		x			x		x	
9	Totale afsluiting 'slagader van Den Haag' leidt tot verkeershinder	x		x							x	
10	Naturalisatie in Den Haag blijft op vrijdagmiddag: 'Dan zeggen moslims maar iets af'		x		x	x						
11	Man ergert zich aan file en komt zelf met verbeterplan: Rijkswaterstaat gaat ermee aan de slag			x							x	
12	Hier gaat je parkeergeld naartoe!					x			x	x		
13	Haagse wijken willen oplossing voor overlast van Avenio trams van HTM				x	x					x	
14	Waarom brandt het Westlandse kaslicht 's nachts?								x	x		
15	Stedin: weer minder wietkwekerijen opgerold in onze regio afgelopen jaar	x										
16	De Moldaviërs en Letten komen... Maar wie zijn dat eigenlijk?			x					x			x
17	Rake Vraag: Waarom is Den Haag regeringsstad, en niet Amsterdam?								x	x		
18	Stalkers worden slimmer: 'Alles wat ik deed op mijn telefoon kon hij zien'	x		x							x	
19	Hoe lucifer van jongetje (8) leidt tot jarenlange supermarktstrijd				x				x	x		
20	Oorkonde voor Omroep West-programma 'Goud voor Oud': 'Deze onderscheiding is ook voor de ouders'			x								
21	Beloofd is beloofd: het Haagse Verlanglijstje ligt op de onderhandelingstafel			x					x	x		

Tabel 1

5. Conclusie & discussie

In de hierop volgende paragrafen worden de resultaten van dit onderzoek besproken en wordt er een antwoord gegeven op de onderzoeksvraag. Bovendien worden er mogelijke handvatten gegeven voor vervolgonderzoek.

5.1 Conclusie

Tijdens het schrijven van dit onderzoek stond de onderzoeksvraag: *'Op welke manier krijgen de nieuwswaarden vorm in de constructieve online berichtgeving van Omroep West?'* centraal. Zoals duidelijk is geworden in het resultaten hoofdstuk zijn hier een aantal antwoorden op te geven. Zo krijgen de positieve nieuwswaarden vorm door tips, alternatieven en genomen maatregelen toe te voegen aan een artikel door middel van additie zoals we dat kennen uit de pragmatiek. Daarnaast krijgt de constructieve nieuwswaarde 'publiek' vorm door het gebruik van de Hearken-methode en krijgt de eveneens constructieve nieuwswaarde oplossingsgericht vorm doordat journalisten op zoek gaan naar oplossingen voor de problemen die zij in een artikel beschrijven. Dit doen zij veelal door contact te zoeken met betrokken instanties of politici.

Opvallend was de bevinding dat er regelmatig een combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden is teruggevonden in de geanalyseerde berichtgeving. De journalisten selecteerden deze artikelen dus met een duidelijke visie. Vervolgens kan er door middel van additie van positieve elementen en de deletie van negatieve elementen een constructief nieuwsbericht worden geconstrueerd. Uit de analyse van deze constructieve berichten blijkt dat de visie van Omroep West overeenkomt met de definitie zoals die in dit onderzoek is gepresenteerd. We zouden dus kunnen stellen dat reflecterend op deze definitie dat het vorm geven aan een combinatie van deze nieuwswaarden in de berichten zinvol is geweest voor het creëren van constructieve berichtgeving.

Zoals echter is gebleken waren er ook artikelen die enkel positieve of enkel negatieve nieuwswaarden bevatten. Uit deze artikelen blijkt juist dat de journalisten in dit geval met hun visie op constructieve journalistiek afweken van de definitie. Zo kan het zijn dat het verschil tussen positieve journalistiek en constructieve journalistiek nog niet voor alle journalisten duidelijk is. In het geval van enkel positieve nieuwswaarden rijst dus de vraag of er wel genoeg wordt voldaan aan de traditionele kenmerken van journalistiek. Dit is namelijk wat het onderscheid maakt tussen positieve journalistiek en constructieve journalistiek. Wellicht is er in dit geval teveel gebruik gemaakt van de additie van positieve elementen en de deletie van

negatieve elementen. Waardoor de balans is doorgeslagen naar een volledig positief nieuwsbericht.

Bij sommige artikelen is er geen sprake van constructieve journalistiek maar meer van “traditionele” journalistiek omdat er in deze artikelen geen vorm is gegeven aan constructieve nieuwswaarden. Er zijn bij deze artikelen niet door middel van additie positieve elementen toegevoegd.

Een andere opvallende bevinding was de nieuwe nieuwswaarde ‘publiek’ die in een deel van de artikelen aanwezig was. Bij Omroep West wordt de Hearken-methode geschaard onder constructieve journalistiek vanwege de interactie met het publiek. Ook Gyldensted (2015) sluit zich hierbij aan. We kunnen deze nieuwswaarde dus een constructieve nieuwswaarde noemen. Uit het gebruik van de Hearken-methode blijkt dat de journalisten weten dat zij deze methode kunnen inzetten om constructief nieuws te produceren.

Een andere nieuwe nieuwswaarde die te relateren is aan constructieve journalistiek is de nieuwswaarde oplossingsgericht. De toegevoegde nieuwswaarde oplossingsgericht is regelmatig terug te vinden en geeft aan dat de journalisten oplossingsgerichte elementen hebben toegevoegd aan het artikel. Deze nieuwswaarde krijgt vorm doordat journalisten op zoek gaan naar oplossingen. Dit doen zij bijvoorbeeld door betrokkenen te benaderen en te vragen naar mogelijke oplossingen. Dit kunnen instanties zijn maar ook politici of bijvoorbeeld de politie.

Uiteindelijk kan er dus worden geconcludeerd dat er een aantal manieren zijn waarop de nieuwswaarden vorm krijgen in de constructieve online berichtgeving van Omroep West. Duidelijk is ook dat de nieuwswaarden die worden teruggevonden veelal passen bij de definitie van constructieve journalistiek. Dit betekent dat de journalisten een soortgelijke definitie hanteren voor het produceren van constructieve nieuwsberichten.

Toch vallen de journalisten in sommige gevallen ook in de valkuil van de goed-nieuws-show en vinden we artikelen terug in het corpus waaruit blijkt dat het lastig is om constructieve journalistiek ook kritisch te laten zijn. Bovendien kan uit dit corpus worden afgeleid dat het moeilijk is om hard nieuws constructief te produceren. Vaak gaat het in de artikelen uit het corpus om achtergrondverhalen die soms wel een probleem of conflict beschrijven maar niet onder hard nieuws vallen.

5.2 Discussie

Het onderzoek zoals beschreven in deze thesis is slechts een beperkte studie. Enerzijds omdat dit onderzoek zich enkel richt op de constructieve online berichtgeving van Omroep West. Anderzijds doordat Omroep West tot nu toe nog geen grote database heeft met constructieve online berichtgeving.

Hierbij rijst ook de vraag waarom sommige artikelen door de journalisten niet zijn ingestuurd als constructieve online berichten. Enig bladeren op de site van Omroep West maakt duidelijk dat niet alle constructieve berichten zijn ingestuurd. Zo is er bijvoorbeeld een artikel te vinden over een parkeergarage onder het Haagse stadhuis die overdag dicht moet vanwege bouw cultuurcomplex. Hierin is duidelijk een combinatie van positieve en negatieve nieuwswaarden terug te vinden en ook de nieuwswaarde oplossingsgericht is hierin duidelijk aanwezig. En ook een artikel over de bewoners van een zorgcentrum die moeten verhuizen heeft een constructieve insteek. Zo wordt er vooral vanuit een positieve invalshoek gekeken naar de verhuizing en komen er voornamelijk positief gestemde bewoners aan het woord. Dit zijn twee voorbeelden maar er zouden er meer kunnen worden genoemd. De artikelen zijn beide uit dezelfde periode als de andere artikelen uit het corpus en desondanks zijn ze niet ingestuurd. Deze keuze zegt iets over de visie van de journalisten. Zo zou het kunnen zijn dat zij kritischer zijn en hogere eisen stellen aan hun constructieve berichtgeving. Of het zou kunnen betekenen dat zij over het artikel zelf niet tevreden waren en het daarom niet hebben ingestuurd.

De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat Omroep West in grote lijnen dezelfde visie heeft als bijvoorbeeld McIntyre (2015) en Gyldensted (2015), wanneer het gaat om wat constructieve journalistiek inhoudt. Zij weten in de meeste gevallen op een adequate manier vorm te geven aan constructieve nieuwswaarden. De grootte van het corpus is echter wel enigszins teleurstellend en wijst er op dat de hoeveelheid constructieve berichten wellicht nog zou kunnen worden opgevoerd. Een andere reden voor het beperkte corpus zou kunnen zijn dat een nieuwsbericht door Omroep West alleen geclassificeerd wordt als constructief wanneer het ook met die intentie is geschreven.

Dit onderzoek kan veel handvatten bieden aan zowel onderzoekers die zich richten op constructieve journalistiek als aan journalisten. Bovendien geven de resultaten de journalisten van Omroep West hopelijk veel inzicht in hun huidige constructieve producties. Het is duidelijk dat de nieuwswaardentheorie een bruikbaar analyse-instrument kan zijn om te analyseren in hoeverre constructief nieuws ook daadwerkelijk constructief is. Zo zou het traditionele

nieuwswaarden moeten bevatten, zoals die in de lijst voorkomen van Harcup en O'Neill (2017). Hierbij valt te denken aan slecht nieuws of conflict. Maar daarnaast zal de publicatie ook positieve nieuwswaarden moeten bevatten zoals goed nieuws of oplossingsgericht.

Literatuurlijst

- 't Hart, H., Boeije, H., & Hox, J. (2005). *Onderzoeksmethoden* (7e ed.). Amsterdam, Nederland: Boom onderwijs.
- Baumeister, R. F., Bratslavsky, E., Finkenauer, C., & Vohs, K. D. (2001). Bad is stronger than good. *Review of General Psychology*, 5(4), 323-370.
- Bednarek, M., & Caple, H. (2014). Why do news values matter? Towards a new methodological framework for analysing news discourse in Critical Discourse Analysis and beyond. *Discourse & Society*, 25(2), 135-158. doi:0.1177/0957926513516041
- Bell, A. (1991). *The Language of News Media*. Oxford: Blackwell
- Bolwijn, M., & Levy, L. (2017, 22 februari). De televisie de deur uit: nieuws mijden omdat je er naar van wordt. *de Volkskrant*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nlhttps://www.volkskrant.nl/media/de-televisie-de-deur-uit-nieuws-mijden-omdat-je-er-naar-van-wordt~a4465935/nieuws/2016/07/25/weg-met-die-foute-wereld-3338264-a1513226>
- Breebaart, L. (2017, 2 juli). Nieuws mijden schijnt een trend te zijn. *Trouw*. Geraadpleegd van <https://www.trouw.nl/home/nieuws-mijden-schijnt-een-trend-te-zijn~a3336a76/>
- Brighton, P. & Foy, D. (2007). *News Values*. London: Sage.
- Galtung, J. & Ruge, M. (1965). The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers. *Journal of Peace Research*, 2(1), 64-90.
- Gans, H.J. (1980). *Deciding what's news. A study of CBS evening news, NBC nightly news, Newsweek and Time*. Londen: Constable.
- Gyldensted, C. (2015). *From mirrors to mover. Five elements of positive psychology in constructive journalism*. GGroup Publishing.
- Haagerup, U. (2014). *Constructive News*. InnoVatio Publishing
- Harcup, T., & O'Neill, D. (2017). What is News? *Journalism Studies*, 18(12), 1470-1488.
- Harcup, T. & O'Neill, D. (2001). What is news? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies*, 2(2), 261-280.
- Hermans, L., & Drok, N. (2018). Placing Constructive Journalism in Context. *Journalism Practice*, 1, 2-16. doi:10.1080/17512786.2018.1470900

- Joye, S., Heinrich, A., & Wöhlert, R. (2016). 50 years of Galtung and Ruge : reflections on their model of news values and its relevance for the study of journalism and communication today. *Communication and Media*, 11(36), 5–28.
- Ksiazek, T., Malthouse, E., & Webster, J. (2010). News-seekers and Avoiders: Exploring Patterns of Total News Consumption Across Media and the Relationship to Civic Participation. *News-seekers and Avoiders: Exploring Patterns of Total News Consumption Across Media and the Relationship to Civic Participation*, 54(4), 551-568.
doi:<https://doi.org/10.1080/08838151.2010.519808>
- Kist, R., & Nieber, L. (2016, 25 juli). Weer een aanslag: zij willen er niks meer over lezen. *NRC Handelsblad*. Geraadpleegd van <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/07/25/weg-met-die-foute-wereld-3338264-a1513226>
- Klein, P. (2016, 20 juli). Weg met het Rotnieuws. Geraadpleegd op 5 januari 2018, van <https://www.rtlnieuws.nl/nederland/column/pieter-klein/weg-met-het-rotnieuws>
- Koetsenruijter, W. & Van Hout, T. (2014). *Methoden voor journalism studies*. Den Haag: Boom Lemma
- Lasswell, H. D. (1948). The structure and function of communication in society. In Bryson, L. (Ed.), *The Communication of Ideas*. NY: Harper and Brothers.
- Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New York: The Free Press. (Herdruk 1965.)
- McIntyre, K. E. (2015). Constructive journalism: The effects of positive emotions and solution information in news stories (Doctoral dissertation, The University of North Carolina at Chapel Hill).
- Palmer, J. (2000). *Spinning into Control: News Values and Source Strategies*. London, York: Leicester University Press.
- Shoemaker, P. (1996). Hardwired for News: Using Biological and Cultural Evolution to Explain the Surveillance Function. *Journal of communication*, 46(3), 32-47. doi:10.1111/j.1460-2466.1996.tb01487.x
- Trussler, M., & Soroka, S. (2014). Consumer Demand for Cynical and Negative News Frames. *The International Journal of Press/Politics*, 19(3), 360-379. Geraadpleegd van <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1940161214524832>
- Van Eemeren, F., & Grootendorst, R. (2004). *A Systematic Theory of Argumentation. The pragma-dialectical approach*. Cambridge, Groot-Brittannië: Cambridge University Press.

Zhang, Y., & Matingwina, S. (2016). A new representation of Africa? The use of constructive journalism in the narration of Ebola by China Daily and the BBC. *African Journalism Studies*, 37(3), 19-40.

Corpus

Artikelnummer 01

Zedendelinquent zoekt contact met kind, **zo help je het oplossen**

DEN HAAG - Grooming, ofwel 'digitaal kinderlokken'. Het is de grootste angst van iedere ouder. Maar wat doe je als het jouw kind overkomt? Een Haagse moeder zat er afgelopen maand middenin. Ze ontdekte tijdig dat een 26-jarige man contact zocht met haar 11-jarige dochter. Samen met enkele familieleden besloot ze om de man aan te houden. Maar de politie kan uiteindelijk niets doen.

Vanwege de privacy van betrokkenen zijn de namen gefingeerd

Op de avond van 30 mei komt er een berichtje binnen op de telefoon van de 11-jarige dochter van Charlotte. Het zijn berichtjes van een 26-jarige jongen uit de regio. Hij vraagt het meisje onder meer hoe oud ze is. Het meisje van 11 vertrouwt het niet en negeert de jongen.

Nog diezelfde avond, rond de klok van 22.30, ligt de telefoon van het jonge meisje in de woonkamer. Haar moeder ziet dat de telefoon oplicht en ze besluit te kijken. De 26-jarige man belt het jonge meisje via de app *Messenger*, de berichtenservice van Facebook. De moeder realiseert zich vrijwel meteen dat het foute boel is, maar besluit zich voor te doen als haar dochter om te zien wat de intenties van de man zijn.

Afspreken

De man is eigenlijk maar op één ding uit: afspreken met het 11-jarige meisje. De volgende ochtend stapt de moeder meteen naar de politie. Agenten adviseren haar om de man aan het lijntje te houden en wat informatie te verzamelen. En dat doet ze.

De man blijkt, zo ontdekt de moeder, een zedendelinquent te zijn die in 2015 werd veroordeeld vanwege een poging tot verkrachting. Ook blijkt dat hij nog in zijn proeftijd zit en zich regelmatig moet melden bij de GGZ in Den Haag.

Aanhouding

Omdat de politie terughoudend is, **besluit Charlotte samen met enkele familieleden af te spreken met de man.** Nog diezelfde woensdagmiddag vindt er een ontmoeting plaats tussen de familie en de 26-jarige man. Ze houden de man vast en dragen hem over aan de inmiddels gealarmeerde politie.

Later die dag krijgt Charlotte een bericht van de politie. **De man is vrijgelaten.**

Strafbaar

Hoe kan het zijn dat een zedendelinquent minderjarigen kan benaderen via sociale media, maar daarvoor niet gestraft kan worden?

Volgens Jacqueline Kleijer van Bureau Jeugd & Media is het lastig om strafbaarheid vast te stellen in deze zaak. 'Hij gaat niet proberen af te spreken om met haar Rummikub te spelen. Hij gaat iets anders met haar doen, dat voel je aan alles in het gesprek. Maar het is niet te bewijzen dat hij seks met haar wil, omdat het er niet staat. En juridisch gezien heb je dan eigenlijk niets.'

Melding

Toch is het advies van het Openbaar Ministerie om altijd melding te maken bij de politie. 'Als je kind via internet benaderd wordt door een vreemde en je hebt het vermoeden dat er verkeerde bedoelingen bijzitten, stap dan altijd naar de politie', zegt persofficier Marilyn Fikenscher. 'Zij kunnen dan wel degelijk onderzoek doen en uitzoeken of iemand slechte bedoelingen heeft.'

Volgens Jacqueline Kleijer had de 11-jarige dochter in eerste aanleg al een belangrijke les meegekregen. 'Zij voelde schijnbaar al heel snel aan dat er iets niet klopte. En dat zeg ik ook altijd tegen kinderen. Als je voelt dat iets niet klopt op internet, dan klopt het ook niet.'

Tips

Ook heeft Kleijer nog enkele tips om het helpen op te lossen. Tips voor kinderen en hun ouders of verzorgers. 'Kinderen kunnen wegklikken, melden, blokkeren of ze kunnen met hun ouders praten', benadrukt Kleijer. 'En tegen ouders zeg ik in dergelijke situaties dat ze tegen hun kind moeten zeggen hoe goed het is dat hij of zij zoiets bij hun komt melden.'

Artikelnummer 02

Demonstratie tegen nieuwe moskee: 'We gaan niet met moslims in gesprek'

DEN HAAG - Demonstranten van de nationalistische actiegroep Voorpost gaan woensdagavond demonstreren tegen de komst van een nieuwe moskee in Den Haag. Ze willen niet dat de moskee, die voornamelijk een Surinaamse aanhang kent, zich vestigt in de voormalige Thomaskerk aan de Harmelenstraat. De moskee opent juist vanavond de deuren om kennis te maken met de buurt en het gesprek aan te gaan. **Toch ziet de voorzitter de komst van de demonstranten niet als een smet op de avond.**

Vorige week werd duidelijk dat de vereniging Ahmadiyah Anjuman Isha'at-e-Islam (Lahore) Nederland [de nieuwe eigenaar is van de voormalige protestantse kerk](#) in de Haagse wijk Leyenburg is. De kerk, die in 2014 aan de eredienst werd onttrokken, stond al een tijd leeg. Na een tip van de gemeente Den Haag wist de vereniging, die zo'n 250 leden telt, het kerkgebouw te verwerven. De moskee zat al tientallen jaren in de Paul Krugerlaan, maar was op zoek naar een nieuw onderkomen, omdat de huidige locatie te klein werd en niet toekomstbestendig was.

De nationalistische actiegroep Voorpost is niet blij met de nieuwe bestemming van het pand aan de Harmelenstraat en heeft naar eigen zeggen ongeveer 2.000 pamfletten verspreid in de buurt. Daarin staat een oproep om vanavond te komen demonstreren tegen de komst van de moskee. Actieleider Florens van der Kooi zegt tegen Omroep West dat sympathisanten er met spandoeken en demonstratieborden zullen staan. Hoeveel mensen hij verwacht, kon hij woensdagochtend niet zeggen.

'We zijn niet extreem rechts'

'We proberen zo veel mogelijk mensen te mobiliseren. Toen we de pamfletten aan het verspreiden waren, kwamen er ook veel mensen naar buiten die zeiden dat ze het met ons eens zijn.' Zijn actiegroep wordt door sommigen, en ook [door de AIVD](#), extreemrechts genoemd, maar daar is volgens Van der Kooi geen sprake van. 'Wij zijn een vaderlandslievende actiegroep. Nationalistisch, maar totaal niet extreemrechts.'

Wij zijn liberalen en respecteren ieders voorkeur

De moskee zelf **benadrukte eerder dat ze niet radicaal is en juist in gesprek wil met de buurt en open wil staan voor andersdenkenden.** 'Wij zijn liberalen en respecteren ieders voorkeur. Niet

gelovig, wel gelovig, vrouwen, mannen, zwart, wit, homo, noem maar op', zei voorzitter Robbert Mohammedamin eerder tegen Omroep West.

Moskee is geschrokken

Maar Voorpost betwijfelt dit. 'Dat kunnen ze wel zeggen, maar dit geloven we niet. Dan zouden ze alle basisprincipes van de islam verloochenen', zegt actieleider Van der Kooi. 'Dan moeten ze zichzelf een liberale club noemen, maar niet zeggen dat ze een moskee zijn. Blijkbaar vinden ze het wel belangrijk zich zo te noemen. De islam is een verwerpelijke ideologie, die niet past in een westerse beschaving.'

We zijn geschrokken toen we het pamflet in handen kregen

Geconfronteerd met de uitspraken van Van der Kooi, toont moskeevoorzitter Mohammedamin zich geschrokken. 'Dat waren we gisteren ook al, toen we het pamflet via bewoners in handen kregen.' Hij wil juist heel graag met iedereen in gesprek, inclusief Voorpost en hun demonstranten. 'Onbekend maakt onbemind. Ze hebben een beeld van ons, maar dat kun je wegwerken als je met elkaar in dialoog gaat, dat willen we heel graag.'

Rotte appels

Mohammedamin erkent dat er problemen zijn in de maatschappij rond moslims, maar: 'Als er een paar rotte appels zijn, hoeft niet iedereen daar onder te lijden. We zitten al 42 jaar in Den Haag met onze moskee. Er is nog nooit een incident geweest, nooit problemen.' Hij noemt het 'ontzettend jammer' dat Voorpost niet met de moskee in gesprek wil. 'Als ik mijn hand uitsteek en je neemt die niet aan, wat ga je dan doen? Dan ontstaat er alleen maar haat en nijd en ruzie. Dat zou ik heel erg jammer vinden.'

We gaan niet in gesprek, we kennen de standaardriedeltjes wel Actieleider Voorpost

Maar Voorpost is onverbiddelijk, zegt Van der Kooi. 'Nee, we gaan niet in gesprek', zegt hij resoluut. 'Wij kennen de standaardriedeltjes wel, die ze vertellen tegen mensen. Dat ze vredelievend zijn enzo. Daar geloven wij niet in. De praktijk wijst uit dat het anders is.' Bang voor relletjes vanavond is hij niet. 'Nee hoor, we uiten alleen onze mening met spandoeken en dat is gewoon toegestaan.'

Bewoners bang om te komen

Daarover zijn beide partijen het dan in elk geval wel eens. Mohammedamin: 'Natuurlijk mogen ze demonstreren, daar heeft iedereen het recht toe. Maar ik hoop niet dat ze binnenstormen en de boel bij ons gaan verstoren. Ik wil ze gewoon nog steeds echt uitnodigen om één op één met elkaar in gesprek te gaan. Het lijkt mij belangrijk dat we respectvol met elkaar omgaan.'

Of de aangekondigde demonstratie van Voorpost een 'smet' is op de open avond van de moskee?

'Nee, totaal niet', zegt de voorzitter. 'Het is wel jammer dat heel veel buurtgenoten, die ons goed gezind zijn, hierdoor vanavond niet durven te komen. Ze wilden dat aanvankelijk wel, maar hebben nu hun bedenkingen of het wel veilig is om te komen. Dat is echt jammer, dat heeft deze groep wel bereikt nu.'

Zorgen om veiligheid

Mohammedamin **maakt zich geen zorgen om de veiligheid**. 'Nee, ik denk niet dat het nodig is. Maar we zijn wel alert. Ze voeren alleen maar actie en ik geloof niet ze gewelddadig zijn. Maar we zijn wel op onze hoede.' En ook daar lijken beide partijen het over eens.

We zijn zeker niet uit op relletjes

'We zijn zeker niet uit op relletjes, dat zou averechts werken', zegt Florens van der Kooi van Voorpost. 'Maar we willen wel heel duidelijk maken dat we het hier niet mee eens zijn.' Zijn groepering is overigens niet de enige die bezwaar heeft tegen de transformatie van de kerk naar Moskee. PVV-Kamerlid [Geert Wilders](#) stelde er afgelopen weekeinde Kamervragen over. De Haagse politie laat desgevraagd weten zich 'voor te bereiden' op de demonstratie. Over eventuele extra inzet van agenten kon een woordvoester woensdagochtend nog niks zeggen.

Artikelnummer 03

Alle Pieten in Den Haag niet meer helemaal zwart

DEN HAAG - Geen kaaspieten en regenboogpieten in Den Haag, maar wel Zwarte Pieten die minder zwart zijn. Dat is hoe de Sinterklaasintocht op zaterdag 18 november er in Scheveningen gaat uitzien. Met afgelopen jaar 180.000 bezoekers is de Haagse intocht de grootste van het land.

De Zwarte Pieten in Den Haag zullen voor het eerst niet meer geheel gezichtsbedekkend zwart zijn. 'Door de jaren heen heeft het feest zich op allerlei manieren ontwikkeld, zodat het met de tijdgeest meegaat. Voor wat betreft de Haagse pieten zal de verandering die de afgelopen jaren al is ingezet, worden doorgezet,' zo [laat de woordvoerder van burgemeester Krikke weten](#). De gemeente geeft jaarlijks geld om de tocht te laten organiseren. De woordvoerder treedt namens de burgemeester nu voor het eerst naar buiten over de editie van dit jaar.

'Dat betekent voor dit jaar dat in het gevolg van Sinterklaas honderden pieten zullen meekomen, zwart geveegd van het roet. Ze kruipen immers onvermoeibaar door de schoorsteen. En omdat de ene schoorsteen van binnen schoner is dan de andere, betekent het ook dat iedere piet er anders uit zal zien. Er zullen pieten zijn met veel roet en met minder roet, grote en kleine vegen, licht en donker. Van belang is vooral dat de magie van het feest gewaarborgd blijft.'

Op de hoogte

De deelnemers aan de Intocht zijn inmiddels door de organisatie op de hoogte gesteld. [Verreweg de meesten zouden zich kunnen vinden in de nieuwste aanpak](#). [Vorig jaar](#) deden in Den Haag de [eerste roetveegpieten hun intrede](#), nu wordt voor alle pieten de gezichtsbedekking anders, van bijna geheel zwart tot iets minder zwart. De intrede van de roetveegpieten viel niet bij iedereen in goede aarde. Zo kwam er [kritiek vanuit Groep de Mos](#).

Den Haag stelt met de vernieuwing mee te gaan in de landelijke lijn. Sinds het debat over de kleur van Zwarte Piet is losgebarsten, zijn veel organiserende comites aan het veranderen geslagen. Den Haag wil daar nu, met mate, in meegaan. Helemaal zwart wordt iets minder zwart, en dus niet meer geheel gezichtsbedekkend. Dat geldt voor alle 500 deelnemende pieten aan de intocht.

Met plezier

De gemeente Den Haag zegt 'met plezier' uit te kijken naar de Sinterklaasintocht op Scheveningen. 'De stad zal de Sint en zijn Pieten op zaterdag 18 november met open armen ontvangen op de kade van de Scheveningse haven. Burgemeester Pauline Krikke heeft van de organisatie de eer gekregen het gezelschap als eerste bij de loopplank van de stoomboot te begroeten.

' Voor burgemeester Krikke is de ontvangst in Scheveningen een primeur, vorig jaar deed toenmalig burgemeester Van Aartsen de aankomst nog.

Kinderen centraal

Den Haag benadrukt dat 'de traditionele Sinterklaasviering in de kern een prachtig kinderfeest is. Maar al te lang is het een discussie van volwassenen in plaats van een feest voor kinderen. Den Haag benadrukt daarom extra dat bij de intocht de kinderen centraal staan.

Daarom ook sluit de organisatie ook dit jaar aan bij de verhaallijn van het landelijke Sinterklaasjournaal en de nationale Sinterklaasintocht, zodat het verhaal voor kinderen herkenbaar is.'

Ernst en Bobbie

Na de ontvangst op Scheveningen zal Sinterklaas door de straten van Scheveningen en Den Haag trekken. 'Tijdens die vrolijke optocht zullen ook zijn Pieten uiteraard van de partij zijn: Strooipieten, Scooterpieten, Skatepieten, Muziekpieten, Danspieten en nog veel meer. En naast de Pieten lopen er verschillende andere personages rond in het gevolg van Sinterklaas.'

Organisator Peter Boelhouwer laat weten dat niet alleen burgemeester Krikke Sinterklaas zal verwelkomen, ook het bekende kinderduo Ernst en Bobbie is van de partij.

Glutenvrije pepernoten

En er is meer ruimte voor vernieuwing: Naast de glutenvrije pepernoten worden er tijdens de rijtoer dit jaar lactose- en suikervrije speculaasjes uitgedeeld. Tijdens de rijtoer wordt meer dan duizend kilo strooigoed verspreid. De gemeente stelt in een verklaring alvast de organisatie 'te bedanken'.

En ook: 'Iedereen die zijn of haar steentje bijdraagt aan het verloop van de dag. We hebben er alle vertrouwen in dat het ook dit jaar weer een feestelijke intocht zal zijn.' Er worden op

zaterdag 18 november opnieuw vele tienduizenden belangstellenden verwacht in de haven van Scheveningen.

Artikelnummer 04

Dildo gevonden bij voetbalveld, eigenaar (m/v) spoorloos

NOOTDORP - Bij een voetbalveld in Nootdorp worden blijkbaar ook hele andere 'sporten' beoefend. De politie Pijnacker-Nootdorp meldt op Facebook dat nabij het veld een dildo is aangetroffen. De agenten laten weten dat het 'als een paal boven water staat' dat dit soort 'gereedschap niet thuishoort bij een voetbalveld waar ook minderjarigen voetballen'.

Een woordvoester van de politie laat weten dat het seksspeeltje is aangetroffen op een elektriciteitskast. 'We hebben geen idee wie dit voorwerp daar heeft laten liggen', zegt ze, 'en we gaan daar ook geen onderzoek naar doen.' De exacte vindplaats van het voorwerp voor volwassenen kon zij niet geven.

Op Facebook meldt de politie dat de rechtmatige eigenaar of eigenaresse de dildo kan ophalen bij het gemeentehuis. 'Maar we denken niet dat diegene zich gaat melden', aldus de woordvoester.

Kim Holland: 'Handige zuignap'

Pornodiva Kim Holland laat aan Omroep West weten dat het gaat om een 'realistic dildo'.

Holland: 'Het gaat om de Kingkong versie. Die heeft een handige zuignap.' Maar, voegt ze er lachend aan toe, 'die plakt niet op gras.'

Volgens de deskundige wordt een dergelijke kunstpenis door zowel mannen als vrouwen gebruikt. Ook zij tast in het duister over de opmerkelijke vondst. 'Één ding is duidelijk, degene die hem bij zich had is exhibitionistisch en een beetje slordig. En hij of zij had een grote sporttas bij zich', aldus Holland.

Artikelnummer 05

Belediging, dronkenschap en geweld: 45 arrestaties tijdens Leidens Ontzet

DEN HAAG - De politie in Leiden heeft tijdens de viering van het Leidens Ontzet op 2 en 3 oktober 45 mensen aangehouden. Op 2 oktober hield de politie 25 mensen aan, een dag later werden nog eens 20 mensen opgepakt. De meesten voor belediging, geweld of openbare dronkenschap.

Op beide avonden waren er **geen grote vechtpartijen. Over de avond van 2 op 3 oktober spreekt de politie van een 'redelijk goed verlopen evenement.'** Wel werden twee mensen aangehouden omdat ze agenten aanvielen. Een agent werd daarbij gebeten door een verdachte, een tweede kreeg klappen.

Een persoon werd aangehouden in de buurt van de Beestenmarkt voor een mishandeling. Het slachtoffer moest na de mishandeling naar het ziekenhuis. Bij een evenement op de Kaasmarkt, dat zo'n 2.000 bezoekers trok, werd iemand betrapt op het dealen van drugs. Hij is aangehouden.

Drank en drugs

Verder meldt de politie dat ze het 'op pieken' druk hadden met vechtpartijtjes en onwelwordingen. De meeste betrokkenen waren onder invloed van drank of drugs.

Op 3 oktober was het minder druk in de stad. **Toch werden er nog 20 mensen aangehouden,** acht van hen kregen een bekeuring en mochten daarna weer gaan. In de buurt van het Noordeinde kon iemand worden aangehouden, die even daarvoor een slachtoffer van zijn fiets had beroofd.

Aftocht uit de stad verloopt rustig

De politie zette dit jaar opnieuw extra in op zakkenrollers. Zij melden dat ze tot nu toe weinig aangiftes binnen hebben. Het Leidens ontzet werd traditioneel afgesloten met vuurwerk. Daar verliep alles rustig, net als bij het vertrek van het publiek uit de stad.

Artikelnummer 06

Rel rond Offerfeest: school in beroep tegen uitspraak klassenfoto

DEN HAAG - De Haagse Scholen, een scholenkoepel voor speciaal basisonderwijs, **gaat in hoger beroep tegen een uitspraak van de rechter** om kinderen die vanwege het Offerfeest hun klassenfoto hadden gemist een schadevergoeding toe te kennen. Dat meldt de scholenkoepel aan Omroep West.

De Maria Montessorischool in de Haagse wijk Wateringse Veld liet een schoolfoto komen voor het maken van klassenfoto's op de [dag van het Offerfeest](#) in 2015. De kinderen konden er niet bij zijn vanwege het feest en hadden daar [last van op school](#), volgens de ouders.

Zij eisten bij de rechter per kind 5.000 euro schadevergoeding. De rechter kende uiteindelijk een bedrag van in totaal 500 euro toe.

In beroep

Volgens de rechter heeft de school 'indirect onderscheid' gemaakt. De scholenkoepel betwist dat en gaat daarom nu in beroep. De koepel zegt dat ze in hun planning rekening houden met de feestdagen, ook met islamitische en dat dit geval berust op een 'misverstand'

Ook heeft de school, volgens eigen zeggen, 'diverse initiatieven genomen om het zo goed mogelijk te organiseren voor de ouders die deze dag met hun kinderen het Offerfeest wilden vieren.' Zo zijn er andere foto's gemaakt en die zijn gratis verstrekt aan de ouders.

Artikelnummer 07

Nog volop bruidsjurken voor een prikkie te koop

ZOETERMEER - Van de 120 trouwjurken die afgelopen weekeinde voor een prikkie werden aangeboden in Zoetermeer, zijn er vijftien verkocht. Dat laat Raimond Pouw van Kledingbank Zoetermeer weten.

De jurken werden voor 100 euro per stuk aangeboden. De partij kwam beschikbaar na het faillissement van een bruidswinkel in Rijswijk. De eigenaresse besloot de jurken, die per stuk een waarde van rond de 1000 euro hebben, te doneren aan de kledingbank in Zoetermeer.

Raimond Pouw van de kledingbank: 'Die jurken zijn nu bedoeld voor de minima, mensen met een kleine beurs, die toch de droom hebben om te trouwen in een prachtige jurk.'

Afgelopen weekeinde werden [de jurken geshowd en verkocht](#). Vijftien jurken zijn over de toonbank gegaan. Mensen die interesse in een jurk hebben kunnen een e-mail sturen naar kledingbankzoetermeer@gmail.com

Artikelnummer 08

Meer treinen tussen Den Haag en Rotterdam, dit moet er gebeuren

REGIO - Er is nog veel werk aan de winkel voor spoorbeheerder ProRail. Op het spoor tussen Den Haag en Rotterdam gaan vanaf 2025 fors meer treinen rijden, maar voordat het zover is moet er nog veel gebeuren.

Het aantal reizigers op het spoor neemt toe. Voor staatssecretaris Stientje van Veldhoven van Infrastructuur is het daarom hoog tijd om actie te ondernemen. Maandag maakte ze bekend 300 miljoen beschikbaar te stellen om het traject Den Haag-Rotterdam te upgraden.

De lijn moet een zogenoemde 'hoogfrequente spoorlijn' worden. 'We gaan meer sprinters en intercity's laten rijden op dit traject, waardoor het een soort metro-achtige verbinding wordt', zegt de staatssecretaris tegen Omroep West.

Spoor verdubbelen

Tussen Den Haag en Rotterdam rijden nu zes intercity's en vier sprinters per uur in beide richtingen. Daar moeten twee intercity's en twee sprinters per uur bij komen. Om dat voor elkaar te krijgen moet bijvoorbeeld het spoor tussen Rijswijk en Delft-Zuid worden verdubbeld van twee naar vier.

Bij het aanleggen van de spoortunnel in Delft is rekening gehouden met deze plannen. Er is al een tweede tunnelbuis aangelegd voor die extra sporen. In die tweede buis moet nog wel flink worden geklust. Er hangt nog geen bovenleiding en er liggen nog geen sporen.

Meer aanpassingen

Ook op andere plaatsen moet het spoor worden aangepakt om een hoogfrequente lijn van het traject te maken. In Rijswijk komt een onderdoorgang ter vervanging van overweg 't Haantje, op de grens van Rijswijk en Delft vervangt ProRail de spoorbrug over de Kerstanjewetering door een bredere spoorbrug.

Station Delft Zuid krijgt een nieuw station met meer perrons en een onderdoorgang voor fietsers en voetgangers. Tussen Schiedam Centrum en Rotterdam Centraal doet ProRail aanpassingen aan spoor en perrons, zodat treinen sneller kunnen binnenkomen en vertrekken.

Even wachten

Treinreizigers moeten nog wel even geduld hebben. Medio 2019 denkt ProRail te kunnen beginnen met de werkzaamheden. Eind 2024 zijn die naar verwachting afgerond. Vanaf 2025 komen de extra treinen dan in de dienstregeling.

Artikelnummer 09

Totale afsluiting 'slagader van Den Haag' leidt tot verkeershinder

DEN HAAG - De volledige afsluiting van een van de drukste verkeersaders van Den Haag, de Raamweg, zorgt tijdens de eerste paar dagen dat de weg dicht is voor veel verkeershinder. Op de A12, de Utrechtsebaan, is het een stuk drukker dan normaal. Daar lopen automobilisten soms een **kwartier tot twintig minuten vertraging op**.

Even verderop in **het Benoordenhout blokkeren bestuurders soms kruispunten omdat ze tegen het verkeer in rijden**. 'Dat is iets wat we echt niet willen', zegt de gemeentelijke projectleider Dave van Schaick. 'Want verkeersveiligheid staat voorop.' Daarom gaat de politie daar strenger controleren.

De Raamweg was de afgelopen maand al deels afgesloten. Toen waren de rijbanen richting de stad dicht. Dat [leidde nauwelijks tot grote problemen op de weg](#). Sinds zondagavond zijn ook de stroken naar de kust niet meer toegankelijk. Maar dat zorgt dus voor meer oponthoud.

Megaoperatie

Deze megaoperatie is nodig omdat het riool, dat [op vier meter diepte onder de weg ligt, moet worden vervangen](#). Dat is vaak meer dan honderd jaar oud. De afsluiting van de 'slagader van Den Haag' is door de gemeente groots aangekondigd. Er is een speciale website [en een app](#), die vaak wordt gebruikt. Verder staan tot ver in de omgeving borden met waarschuwingen en informatie. Daarnaast worden verkeersregelaars ingezet in de omgeving van de werkzaamheden en rijden anderen rond op motoren. **Bovendien worden fietsen en tramkaartjes beschikbaar gesteld**.

De voorzichtige eerste conclusie van de gemeente is dat het verkeer op de **twee belangrijkste omleidingsroutes – via de Hubertustunnel en de Lozerlaan – nog wel aardig kan doorrijden**, maar dat mensen toch proberen om hun eigen weg te vinden. En dat wordt niet aanbevolen.

Twee ploegen

Het vernieuwen van het riool wordt door twee ploegen werklieden per dag uitgevoerd. Van zes uur 's morgens tot tien uur 's avonds zijn die aan de slag. Alle werkzaamheden liggen nu nog op schema, zegt Van Schaick. Dat betekent dat de Raamweg op 23 juni klaar is, **net op tijd voor**

Veteranendag. Daarna wordt het riool onder de Wassenaarseweg vervangen. Dat duurt negen weken. Maar dit is geen grote doorgaande weg.

Artikelnummer 10

Naturalisatie in Den Haag blijft op vrijdagmiddag: **'Dan zeggen moslims maar iets af'**

DEN HAAG - De naturalisatieceremonies in Den Haag blijven gewoon op vrijdagmiddag tussen 12.00 en 15.00 uur plaatsvinden. Wethouder Rabin Baldewsingh is niet van plan ze naar een ander tijdstip te verplaatsen zodat moslims naar het vrijdagmiddaggebed in de moskee kunnen gaan. **'Je spreekt hier je verbondenheid met het Koninkrijk der Nederlanden uit. Daarvoor moet je dan maar een keer in je leven iets afzeggen'**, aldus de wethouder in de nacht van donderdag op vrijdag tijdens een debat in de gemeenteraad.

De Islam Democraten dienden toen een voorstel in om de ceremonie naar een ander tijdstip te verplaatsen. Directe aanleiding daarvoor was een recent incident in tijdens zo'n bijeenkomst in het stadhuis. Daarbij wilde een man - naar later bleek een imam - de plechtigheid voortijdig verlaten om naar de moskee te gaan.

Baldewsingh maakte hem duidelijk dat dat niet mocht, omdat het volkslied nog moest worden gezongen. **De nieuwe Nederlander in spe gooide daarop de documenten en een tas vol welkomstcadeaus naar de wethouder toe en verliet tot grote ontzetting van de andere aanwezigen het Atrium.**

Nieuw Nederlanders

De Islam Democraten vinden dat rekening moet worden gehouden met 'de wensen van de Nieuwe Nederlanders en dat hun wensen moeten worden gerespecteerd'. Maar de wethouder liet tijdens een emotioneel debat met raadslid Hasan Küçük duidelijk weten daar totaal niets voor te voelen. **'Als je hier naartoe komt, moet je je best doen om erbij te horen'**, aldus **Baldewsingh.**

'Dan moet je commitment tonen naar het Koninkrijk der Nederlanden. Rabin Baldewsingh zal deze motie never nooit uitvoeren. Dit is geen bijeenkomstje, geen olopje, geen get together. Je spreekt hier je verbondenheid uit met het Koninkrijk.'

Wanklank

Om daaraan nog toe te voegen dat in de twaalf jaar dat hij wethouder was en na het naturaliseren van meer dan 25.000 mensen zonder dat er een wanklank klonk, dit de 'meest idiote en stupide' motie was die hij had gezien.

Dat leidde weer tot een woedende reactie van Küçük. 'U geeft aan dat er groepen zijn die niet gelijk zijn. Uw gedachtengoed is superieur. U bent idioot.'

Toon matigen

Toen burgemeester Pauline Krikke vroeg beide partijen de toon iets te matigen, maakte de wethouder duidelijk dat niet van plan te zijn. 'Ik praat zoals ik praat. Ik schroom ook niet een robbertje te vechten als het moet. Hindoestanen zijn ook niet komen zeuren dat de ceremonie moest worden verplaatst vanwege holi of divali. Ik heb nooit iets gehoord over chanoeka. Ik kan hiermee niet aan de slag.'

Waarop Küçük de wethouder weer verweet met 'afschuw en haat' te reageren. 'Wij zijn niet achterlijk. Wij weten wat onze achterban wil. Als u zo negatief reageert is dat kwalijk.'

Banale vormen

Baldewsingh: 'De discussie begint banale vormen aan te nemen als u suggereert dat ik iets tegen moslims zou hebben.' Uiteindelijk verwierp een meerderheid van de raad het voorstel om het tijdstip van de ceremonie te veranderen. Zeventien raadsleden waren voor; 22 tegen.

Artikelnummer 11

Man ergert zich aan file en komt zelf met verbeterplan: Rijkswaterstaat gaat ermee aan de slag

LEIMUIDEN - Het plan dat Sjoerd van der Hoorn uit Leimuiden heeft om de doorstroming op de A4 te verbeteren, wordt door Rijkswaterstaat gebruikt voor de verdere ontwikkeling van de snelweg. Van der Hoorn had maandag een gesprek hierover bij Rijkswaterstaat.

Van der Hoorn [bedacht zijn plan in de file](#) op weg naar zijn werk in Rijswijk. De kern van zijn plan is om de belijning van de weg op verschillende plekken aan te passen zodat er niet meer 'geritst' hoeft te worden. Daarbij is hij er vanuit gegaan dat er geen extra asfalt bij zou komen. Ook wil hij opritten samenvoegen zodat er minder ingevoegd hoeft te worden.

'Met zijn basisidee gaan we zeker aan de slag', zegt Alwin Nijhuis van Rijkswaterstaat. 'We nemen zijn ideeën mee bij wat er verder nog op stapel staat rond de A4.'

A4 pas helemaal klaar in 2028

Van der Hoorn is blij dat zijn plannen worden meegenomen door het ingenieursbureau dat het werk uitvoert voor Rijkswaterstaat. 'Maar wat ik wel jammer vind, is dat het traject Burgerveen-Den Haag pas in 2028 helemaal klaar is.'

Bij Leiden wordt de A4 al eerder aangepakt omdat daar gewerkt wordt aan een nieuw knooppunt voor de Rijnlandroute. Dat wordt de weg die de A4 zal gaan verbinden met Katwijk. 'Ook daar gaan we de ideeën van Sjoerd toepassen', zegt de woordvoerder van Rijkswaterstaat.

Artikelnummer 12

Hier gaat je parkeergeld naartoe!

DEN HAAG - Er zijn veel straten in Den Haag waar het parkeren van je auto geld kost. Maar wie wordt hier eigenlijk beter van, de gemeente of de bewoners en waar gaat al dat geld naartoe? Chris van der Linden uit Den Haag vraagt zich af wat het nut is van betaald parkeren en stuurde zijn Rake Vraag in bij Omroep West. **Wij zochten het uit; vijf vragen met antwoorden over het nut en noodzaak van betaald parkeren.**

Hoeveel geld harkt gemeente Den Haag binnen?

Gemeente Den Haag verdient goed aan betaald parkeren. In 2016 kwam er 46,6 miljoen euro binnen, blijkt uit een reactie van de gemeente. Dat is 1,7 procent van de totale baten. Dit bedrag wordt alleen maar groter, onlangs is het betaald parkeergebied op Scheveningen uitgebreid.

Waar gaat al dat parkeergeld heen?

Maar een klein deel van al het parkeergeld dat wordt opgehaald wordt weer geïnvesteerd in parkeren en vervoer. 'Er zijn afgelopen jaren veel parkeerplaatsen extra aangelegd in buurten met een hoge parkeerdruk en er zijn in de binnenstad fietsstallingen gemaakt van het geld uit de parkeerinkomsten,' laat de gemeente weten. Het grootste deel gaat naar de algemene middelen. Dit is een geldpot waaruit de gemeente allerlei uiteenlopende zaken betaalt.

Welke straat in Den Haag levert het meeste op?

Er zijn veel straten in Den Haag waar je je auto betaald parkeert, maar één straat levert het meeste parkeergeld op. De gemeente verdient het meest aan de Strandweg op Scheveningen, beter bekend als de boulevard. **Met een bedrag van 1.226.000 euro per jaar staat deze straat bovenaan.**

Hoe wordt bepaald hoeveel we betalen voor parkeren?

Het verschilt van wijk tot wijk hoe duur het betaald parkeren is. De tarieven worden berekend op basis van de aantrekkende werking van een wijk of gebied. Als een gebied veel bezoekers trekt is het parkeertarief over het algemeen hoger. 'De binnenstad en Scheveningen-Bad zijn van die gebieden in de stad waar dagelijks veel bezoekers komen,' zegt de gemeente.

Heeft betaald parkeren wel zin?

Betaald parkeren is een manier voor de gemeente om parkeeroverlast tegen te gaan. Het voorkomt dat er te veel auto's in de straten van het centrum komen. Betaald parkeren maakt de straten dus leefbaarder. De gemeente: 'De ervaring leert dat betaald parkeren helpt om straten weer leefbaar te maken en bewoners garanties biedt op een parkeerplek in de eigen straat'. De gemeente Den Haag verwacht dat de komende twintig jaar een groot aantal woningen wordt gebouwd, wat ook een stijging van het aantal auto's betekent.

Heb jij ook een Rake Vraag over je woonomgeving? Stuur hem [hier](#) in, wie weet gaan wij hem samen met jou beantwoorden!

Artikelnummer 13

Haagse wijken **willen oplossing voor overlast van Avenio trams van HTM**

DEN HAAG - Bewoners van verschillende wijken in Den Haag ervaren overlast van de nieuwe Avenio trams van de HTM. Verschillende wijkorganisaties hebben gezamenlijk een brief gestuurd aan het OV-bedrijf waarin zij vragen om een oplossing.

Het Wijkoverleg Statenkwartier heeft na de invoering van de nieuwe rode Avenio tramstellen **veel klachten ontvangen van omwonenden. Ze hebben last van trillingen,** maar hebben het idee dat hun klachten slecht of niet worden afgewikkeld door de HTM. Ook in de wijken Duinoord, Zorgvliet, Havenkwartier, Kortenbos en Morgenstond zouden bewoners overlast ervaren.

De **HTM laat in een reactie weten dat zij zich niet herkent in het commentaar** van de wijkorganisaties dat de klachten slecht of niet worden afgewikkeld. De vervoerder schrijft dat er contacten per telefoon en e-mail zijn geweest en dat er persoonlijk contact aan huis is geweest.

Klachten

Ook over het aantal klachten is de HTM het niet eens met de wijkorganisaties. 'De HTM heeft in de periode januari 2017 tot op vandaag in totaal 27 klachten over de Avenio ontvangen vanuit de wijk Duinoord, ingediend door in totaal 10 mensen. Hierbij valt op dat het merendeel van de klachten afkomstig is van twee personen die bij herhaling klachten indienden.'

De HTM is het dus niet eens met het aantal klachten dat is binnengekomen, maar erkent wel dat er overlast is. 'Helaas zal een tram in een stad, net als het overige verkeer, altijd geluid en trillingen produceren. Vooral rond woningen dicht bij een trambaan.'

Overlast aanpakken

Om de overlast aan te pakken heeft het bedrijf ervoor gekozen om de wielen vaker te slijpen.

'Door wielen te slijpen wordt het deel van het wiel dat contact heeft met de spoorstaven weer hersteld naar het originele profiel van een wiel. Dit geeft precies hetzelfde effect als vervangen van de wielen tegen een lagere besteding van gemeenschapsgeld.'

De vervoerder legt in haar reactie uit dat de aanpak van de overlast bij enkele trajecten waar de Avenio trams rijden niet eenvoudig is. 'Het gaat om verschillende factoren die op elke locatie anders zijn.'

'Naar de gemeente'

De HTM adviseert de bewoners om in overleg te gaan met de gemeente, omdat de vervoerder 'niet verantwoordelijk is voor het handhaven van wet- en regelgeving op het gebied van geluidsoverlast.' Wel zegt het bedrijf dat zij contact zal blijven onderhouden met individuele omwonenden.

Artikelnummer 14

Waarom brandt het Westlandse kaslicht 's nachts?

WESTLAND - Het Westland wordt vaak 's nachts verlicht door een oranje gloed van de kassen. Maar waarom brandt het kaslicht soms wel als het donker is en soms niet? [Deze Rake Vraag kreeg Omroep West binnen van Elise Lustenhouwer uit Kwintsheul.](#)

Vanuit de woning van vragensteller Elise Lustenhouwer is de lichtgloed vanuit de kassen goed te zien. 'Soms worden we 's nachts zelfs wakker als het echt goed licht is', vertelt Lustenhouwer. Als haar zoontje 's nachts om drie uur wakker wordt zijn ook de vogeltjes buiten actief, doordat de diertjes denken dat er alweer een nieuwe dag is aangebroken. 'De vogeltjes fluiten dan echt heel luid', vertelt de Kwintsheulse lachend. Lustenhouwer vindt het kassenlicht wel bij het Westland horen. 'Ik ben vooral heel erg nieuwsgierig waarom het kassenlicht 's nachts de ene keer aan staat en de andere keer uit.'

'De hoeveelheid licht die uit een kas komt is van verschillende factoren afhankelijk', vertelt Guus Meis, beleidsspecialist bij LTO Glaskracht Nederland. Hoeveel licht er nodig is hangt af van het gewas dat wordt geteeld, sommige gewassen hebben meer licht nodig dan anderen. 'Tomaten kunnen bijvoorbeeld meer licht gebruiken dan gerbera's', legt Meis uit.

Aanvulling op het zonlicht

Ook heeft de hoeveelheid zonlicht op een dag invloed op hoelang de lichten in de kassen aan moeten. 'De assimilatiebelichting is een aanvulling op het zonlicht,' vertelt Meis. 'Afhankelijk van het zonlicht wordt er dus bepaald hoeveel extra kunstmatige belichting er 's avonds nog nodig is.' Leo Middelburg is chrysantenkweker in Maasdijk en heeft de belichting op dit moment hard nodig in zijn kas. 'We krijgen heel weinig licht van buiten. In de maand december hebben we 40 procent minder daglicht gehad.'

De hoeveelheid licht 's avonds en 's nachts heeft ook te maken met voorschriften rond de afscherming van belichting waar glastuinders zich aan moeten houden. Meis: 'In de donkerperiode, het begin van de nacht, moet de kas bijna helemaal verduisterd zijn, voor 98 procent. Dit is omdat veel inwoners in het Westland dan nog op zijn of net naar bed gaan. Er mag dan maar twee procent licht vanuit de kassen zichtbaar zijn. Daarna, in de nanacht, mag het schermdoek maximaal voor een kwart open.'

Schimmelziekten

Ondanks dat er 's nachts natuurlijk geen daglicht is kan het voor een tuinder toch noodzakelijk zijn om in de nanacht het schermdoek gedeeltelijk open te zetten. Door het schermdoek voor een deel open te zetten blijft er minder warmte in de kas hangen waardoor er ook minder water verdampt. Hierdoor is er minder kans op schimmelziekten in de teelt omdat het minder vochtig is in de kas.

Chrysantenkweker Leo Middelburg geeft een korte rondleiding door zijn kassen. Ook hij houdt rekening met de voorschriften die er rond kassenlicht zijn. Middelburg wijst naar boven: 'zoals je nu ziet zit er geen afschermdoek aan de zijkant van de kas. Maar 's avonds en 's nachts schermen we het licht aan de zijkant af zodat het alleen door de bovenkant van de kas te zien is.' De donkerperioden verschillen per tijd van het jaar. Van november tot en met maart is dit van 18.00 tot 00.00 uur terwijl er in de maanden mei tot en met augustus geen voorschriften voor bovenafscherming gelden tot 15.000 lux (lichtsterkte).

Vogeltje wat zing je vroeg/laat

Omdat er overdag minder daglicht is in deze donkere wintermaanden zal het Westland 's avonds en 's nachts bij tijden nog aardig oplichten. En dus zal vragensteller Elise Lustenhouwer de komende tijd nog wel vaker 's nachts de vogeltjes horen fluiten.

Heb jij ook een Rake Vraag over je woonomgeving? Stuur hem [hier](#) in, wie weet gaan wij hem samen met jou beantwoorden!

Artikelnummer 15

Stedin: weer **minder wietkwekerijen opgerold** in onze regio afgelopen jaar

DEN HAAG - Afgelopen jaar zijn opnieuw minder wietkwekerijen opgerold in de regio Haaglanden. Dat meldt netbeheerder Stedin. In 2017 werden 256 kwekerijen ontmanteld, in 2016 waren dat er nog 325. Deze daling past in de landelijke trend, volgens Stedin. Ook in andere regio's waar de netbeheerder actief is, daalde het aantal opgerolde kwekerijen.

Volgens de netbeheerder komt de daling niet omdat er minder kwekerijen zijn, maar omdat criminelen steeds slimmer worden in het verbergen van hun plantages.

Stedin werkt samen met politie en gemeenten bij de opsporing van de wietkwekerijen. Daarbij worden vaak 'zeer brandgevaarlijke situaties aangetroffen.' De kans op oververhitting en kortsluiting is daardoor groot.

Stroomdiefstal

Naast brandgevaarlijke situaties zijn de dertigduizend hennepkwekerijen die ons land telt ook verantwoordelijk voor zestig miljoen euro aan gestolen stroom. De kwekerijen verbruiken een miljard kilowatt aan stroom, dat is evenveel als de stad Rotterdam verbruikt, aldus Stedin.

Artikelnummer 16

De Moldaviërs en Letten komen... Maar wie zijn dat eigenlijk?

REGIO - Steeds minder Polen willen werken in de Westlandse kassen. In hun eigen land gaat het steeds beter met de economie, dus ze hebben niet meer zoveel zin om naar Nederland te komen. Maar de tomaten en paprika's moeten wel geplukt worden. En dus moeten er steeds meer mensen - uit bijvoorbeeld Moldavië en Letland - naar onze regio komen om hier in de kassen te werken, vinden de werkgevers.

Dat bleek maandag uit een artikel van Omroep West. Maar wie zijn de Moldaviërs en Letten eigenlijk? Tijd voor een kennismaking met onze toekomstige regiogenoten. Letland hoort bij de Baltische Staten en ligt tussen Estland, Litouwen, Wit-Rusland en Zweden. Je betaalt er met euro's, ze spreken er Lets (je verwacht het niet) en er wonen ruim twee miljoen mensen in dit Noord-Europese land, op ruim 64.000 vierkante kilometer. Letland hoorde ooit bij Polen, werd in de zeventiende eeuw veroverd door Zweden en kwam daarna in handen van de Russen. In 1991 werd Letland (opnieuw) onafhankelijk.

Moldavië ligt tussen Roemenië en Oekraïne. Het is één van de armste landen van Europa. Er wonen in dit Oost-Europese land ruim 3 miljoen mensen op zo'n 33.000 vierkante kilometer. Ook hier kennen ze wel wat buitenlandse invloeden. Naast de Russen hebben ook de Turken, de Duitsers en de Bulgaren hun invloed in de geschiedenis gekend. Je betaalt er met de Moldavische leu en ze spreken er... Moldavisch! Die taal, een variant van het Roemeens, kunnen veel Nederlanders stiekem al lang meezingen. Dat komt door [dit geniale lied](#) van de guitige mannen van O-Zone. Mahiejahieeee, mahiejahooo!

De mensen

Genoeg geneuzel over cijfertjes en geschiedenis, want het gaat natuurlijk om de mensen. Maar waar vind je zo snel Letten en Moldaven? Daarom klopten we aan bij de ambassades, allebei in Den Haag. We vroegen wat de grootste overeenkomsten zijn tussen Letten, Moldaven en Nederlanders. 'Lange vrouwen', zegt Ilze Ruse, ambassadeur van Letland. 'Nederland en Letland zijn de twee langste landen ter wereld. Ik ben ook lang', lacht ze. 'En we eten ook haring, al maken we het op een andere manier klaar dan jullie. Letland heeft 500 kilometer zeekust, dus wij hebben ook verstand van vis.'

En de overeenkomst met Moldavië? 'In beide landen merk je dat mensen gastvrij, vriendelijk en goedhartig zijn', vertelt consul Victoria Şcolnic. Zij is nu twee jaar werkzaam op de ambassade in Den Haag. 'Ik merkte in die tijd bijvoorbeeld dat Nederlanders regelmatig iets geven aan tenminste één goed doel. Moldaviërs ondersteunen elkaar ook, vooral als je in moeilijkheden verkeert. Ze doen dit via crowdfundingcampagnes of ontwikkelen gemeenschapsprojecten.'

Letten en Moldaviërs zijn minder direct

Maar verschillen zijn er natuurlijk ook. 'Iets wat al vaak is beschreven, de Nederlandse directheid en de manier waarop ze met mensen communiceren', zegt Şcolnic. 'Moldaviërs zijn wat minder direct, wat diplomatieker en bescheidener.' Wel valt haar op dat Nederlanders erg openhartig zijn. 'Ze voelen zich volkomen vrij om zich uit te laten over elk onderwerp, ongeacht taboes. Seks, religie, immigratie of politiek. Moldaviërs kunnen dat soms wat ongeleefd of politiek incorrect vinden.'

We vroegen haar Letse collega Ilze Ruse of ze zich daarin herkent. Hebben Nederlanders een grote mond? 'Laten we het erop houden dat wij wat introvertter zijn. We hebben veel lessen geleerd uit de geschiedenis. Letten zijn wel toegankelijk maar pas als het ijs gebroken is en je ze goed kent. Maar als het zover is, zijn ze erg warm.'

Gelovigen en aanpakkers

Moldaviërs zijn erg gelovig, zegt consul Şcolnic. 'Religie speelt een belangrijke rol. Zo'n 96 procent van de Moldaviërs is orthodox-christelijk. Een houten of glazen afbeelding van Christus aan het kruis of de Maagd Maria met het kind is te vinden in bijna elk huishouden, zelfs wanneer de familie niet streng gelovig is.'

Letland is erg voortuitstrevend, vertelt de ambassadeur. Ze zijn er erg pro-Europa, kennen zo'n 40 procent vrouwen in leidinggevende functies en men is vooral erg 'down to earth'. Ruse: 'We houden van praktische oplossingen. We gaan meteen aan het werk en gaan niet eerst uren filosoferen.'

Letland en Moldavië kennen ook kassen

Zouden de Letten daarom erg goed in het Westland passen, waar ze ook wel houden van 'niet lullen, maar poetsen'? 'Letland heeft een grote landbouwsector. Zo'n 48 procent van ons land is

bos en veel mensen hebben een stukje grond op het platteland. We houden van tuinieren en bloemen kweken, we weten hoe we met landbouwgrond moeten omgaan.'

Kassen zijn in Letland geen onbekend fenomeen. 'Jazeker, die hebben we. Al is ons klimaat veel kouder.' Ook in Moldavië weten ze van wanten als het om landbouw gaat. De consul: 'Bij ons is 75 procent landbouwgrond. Dat is ook altijd een leidende sector in onze economie geweest. We hebben in Moldavië ook kassen en produceren jaarlijks 2.000 tot 3.000 ton groenten. Al valt dat natuurlijk in het niet bij de Nederlandse tuinbouwsector.'

Maïspap, wijn, bier en ecologische gastronomie

Daarover gesproken, wat eten onze nieuwe regiogenoten eigenlijk? 'Traditioneel Moldavisch eten is heerlijk. Het werd beïnvloed door de Griekse en Turkse keukens. Later kwamen daar elementen uit de Russische, Oekraïense en Bulgaarse keuken bij. Vooral vlees, vis, groenten, granen en kaas', zegt Școlnic. Wat dan bijvoorbeeld? 'Maïspap, die noemen wij Mamaliga. Die wordt geserveerd met gebakken vlees of vis, zure room en Moldavische kaas, die heet Brinza en wordt gemaakt van schapenmelk.' Ook worden er gevulde paprika's en broodjes in koolbladeren gegeten ('Sarmale'), of taarten ('Placinte') gevuld met kwark, aardappelen, kool of appels. 'En vergeet onze wijn niet, we hebben wereldberoemde wijnen dankzij ons goede klimaat.'

De Letten houden ook wel van eten. 'Ons nationale gerecht is moeilijk uit te leggen', zegt de ambassadeur. 'Het is een mix van zeevis en zoetwatervis'. Ze eten er graag groenten en houden vooral rekening met de seizoenen. 'En we houden van écht goed eten, gourmet food', aldus Ruse. 'Onze hoofdstad Riga is dit jaar niet voor niets de gastromische hoofdstad van Europa', zegt ze trots. 'En we zijn dol op ecologische producten.' Qua drinken houden Letten vooral van bier. 'Onze belangrijkste feestdag is midzomer, op 23 juni als de nacht het kortst is. Dat vieren we met bier, dat is ook ons nationale exportproduct. Vroeger brouwden veel Letten ook thuis bier.'

Nog wat opmerkelijke feiten

Letten zijn goed in basketbal ('dat komt natuurlijk door onze lange mensen') en ze zingen graag. 'Alle Letten zingen en ons land kent veel grote koren. Daarvan zijn er trouwens ook twee in Nederland.' En in Moldavië maken ze heus wel andere muziek dan die van O-Zone. 'Die band bestaat helaas niet meer, maar door hun deelname aan het songfestival staan onze artiesten en bands wel mooi op de kaart.' Andere artiesten uit Moldavië deden het sindsdien ook erg goed op het festival. 'We zijn erg trots op hen'.

De nationale sport van Moldavië is Trânta. Huh? 'Dat is een soort worstelen. Het gaat eeuwen terug. Het werd door de eeuwen heen gezien als een manier om lichamelijk te groeien voor de jeugd, maar ook voor het trainen van soldaten. Het is handig, want je hebt er geen speciale uitrusting voor nodig. Het kan worden beoefend op elk veld.' De consul is er daar duidelijk ook trots op: 'Moldavische atleten hebben vaak olympische medailles gewonnen bij het worstelen.' Toch is de sport inmiddels ingehaald door voetbal, dat is ook in Moldavië momenteel het populairst.

Spreken ze ook Nederlands?

Het goede nieuws is, je kunt vrij makkelijk met de Letten en de Moldaviërs communiceren. Maar soms niet in het Nederlands. 'Het is wel moeilijk voor ons om snel Nederlands te leren, want onze moedertaal is Roemeens en dat is een Latijnse taal, terwijl Nederlands een Germaanse taal is', aldus de Moldavische consul Victoria Şcolnic. Maar: 'De meeste Moldaviërs die naar Nederland komen spreken vloeiend Engels. Daarom hebben ze bijvoorbeeld goede banen aan Nederlandse universiteiten.'

En ook voor de Letten is het soms lastig. 'I'm on my way', zegt ambassadeur Ilze Ruse, inmiddels zo'n twee jaar in Nederland, in het Engels. 'Maar Letten zijn goed in buitenlandse talen. Er zijn bij ons veel mensen die Russisch spreken, maar ook Engels, Duits, Frans of Zweeds. Dus we staan wel open voor buitenlandse talen.'

Waar vind ik ze?

Maar waar kom je ze tegen? Dat wordt vooralsnog een beetje lastig. 'Er zijn zo'n 5.000 tot 7.000 Letten in Nederland. Daarvan is tien procent student en er zijn ook veel hoogopgeleiden in de IT-sector.' Een Lets restaurant of bar is in Den Haag nog niet te vinden. 'Jammer hoor. We hopen op een ondernemer die deze markt ontdekt. Maar we organiseren wel geregeld bijeenkomsten voor Letten in Nederland.' Het beroemde bier uit Letland is trouwens wel in Nederland te proeven, maar vooralsnog alleen in twee bars in Amsterdam.

Moldaviërs zijn in Nederland nog wat zeldzamer, momenteel. Er staan er zo'n 350 officieel ingeschreven in ons land. 'Maar we denken dat er zo'n 1.000 tot 2.000 in Nederland zijn.' Ook hier geldt: de meeste vind je in de grote steden en het gaat vooral om studenten en werknemers van internationale bedrijven. Ze komen vaak samen op door de ambassade georganiseerde festiviteiten om Moldavische tradities te vieren.

Dan maar daarheen!

Wie de Letten en de Moldaviërs echt beter wil leren kennen, lijkt er voorlopig verstandig aan te doen om af te reizen naar beide landen. Maar dat is zeker geen straf, bezweren de vertegenwoordigers van Moldavië en Letland. 'Het is maar twee uur vliegen naar Letland en er gaan twee vluchten per dag', zegt de ambassadeur. 'We zijn erg toegankelijk en iedereen is welkom. Ook onze geschiedenis en architectuur mag je niet missen.'

Ook Moldavië grijpt het interview aan om de pluspunten van het Oost-Europese land te benadrukken. 'Moldavië is een prachtig land met geweldige mensen en een enorme gastvrijheid. Het zou een verplichte reisbestemming voor Nederlanders moeten zijn', aldus de consul. Misschien niet eens zo'n gek idee met dat Nederlandse weer. In Moldavië kennen ze zo'n 240 zonnige dagen per jaar. Daar moet je trouwens nog wel even op wachten. 'Bij ons is het in november ook fris en zijn de hoeveelheden neerslag onvoorspelbaar.'

Aardig eindje rijden

De afstand tussen Den Haag en de Letse hoofdstad Riga is hemelsbreed bijna 1.400 kilometer. Met de auto is het een stukje verder: bijna 1.900 kilometer. Je doet er dan ook ruim 20 uur over om van de ene stad naar de andere te rijden. En dat is nog zonder file.

Vanuit Den Haag naar de Moldavische hoofdstad Chişinău ben je zo'n 25 uur onderweg. De afstand is over de weg ruim 2.200 kilometer, hemelsbreed zo'n 1.850 kilometer.

Komen ze nou of komen ze niet?

Als het aan de werkgevers ligt, komen de Letten en Moldaviërs gauw naar het Westland om daar te werken in de kassen. Maar de ambassadeur van Letland kijkt daar iets genuanceerder tegenaan. 'In ons land gaan de salarissen inmiddels omhoog. We willen dan ook graag dat de mensen in Letland blijven, om daar de economie te stimuleren.'

Ook de Haagse partij Groep de Mos is kritisch. Die wil liever dat Nederlanders met een bijstandsuitkering in de tuinbouw aan het werk gaan en heeft daarom raadvragen gesteld over de werving van Letten en Moldaviërs door de Westlandse tuinders. De partij wil een nieuwe proef om Haagse werklozen en bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen in de Westlandse kassen. Wie stelselmatig weigert, moet volgens Groep de Mos worden gekort op zijn of haar uitkering. Een dergelijke proef [mislukte eerder](#).

Artikelnummer 17

Rake Vraag: Waarom is Den Haag regeringsstad, en niet Amsterdam?

DEN HAAG - Het is eigenlijk wel gek dat de regering in een andere stad huist dan in de hoofdstad Amsterdam. Omroep West zocht samen met vragensteller Paul Stad uit waarom Den Haag de regeringsstad is. Om het antwoord te vinden op zijn Rake Vraag, gingen we met Stad langs bij het Haags Gemeentearchief.

Het Haags Gemeente Archief weet ons te vertellen waarom Den Haag de regeringsstad is, hoe dit gegaan is en wanneer. Gemeentearchivaris Ellen van der Waerden: 'Den Haag is regeringsstad gebleven en is het dus eigenlijk al heel erg lang. Vanaf de dertiende eeuw'.

Ook mensen op straat vragen zich af waarom Den Haag de regeringsstad is en verbazen zich dat Amsterdam dit niet is. 'Misschien om historische redenen, omdat de regering hier altijd heeft gezeten, of misschien omdat de stad vroeger makkelijk toegankelijk was', denkt iemand hardop.

Bekijk het antwoord op deze Rake Vraag in de video. Wilt u meer weten over de Haagse geschiedenis? Kijk op de [site](#) van het Haags Gemeente Archief. Een Rake Vraag kunt u via [deze link](#) insturen. De winnende vraag zie je terug in een reportage bij Omroep West!

Artikelnummer 18

Stalkers worden slimmer: 'Alles wat ik deed op mijn telefoon kon hij zien'

DEN HAAG - Stalkers worden technisch steeds slimmer. Daarom krijgen vier vrouwenopvangorganisaties in Den Haag, Utrecht, Amsterdam en Rotterdam sinds kort ondersteuning van SafetyNed. Hun techteam weet alles over de laatste technologische ontwikkelingen en hoe stalkers de techniek misbruiken.

Suzanne -niet haar echte naam- heeft jaren te maken gehad met huiselijk geweld. Ze vlucht naar een opvanghuis, weg van haar ex-man. 'Alles wat ik deed op mijn telefoon kon hij zien, berichten die ik stuurde, foto's die ik maakte. Toen ik naar de crisisopvang ging heb ik een auto van een kennis geleend, omdat er onder mijn eigen auto een GPS-tracker zat,' vertelt ze.

Bij de crisisopvang levert Suzanne haar telefoon in. Ze koopt een prepaid telefoon om contact te houden met haar familie. Haar begeleider Shakita Mahangoe ziet veel meer vrouwen die op deze manier worden gestalkt. 'Partners installeren spyware programma's of apps op een mobieltje, zodat ze van een afstand toegang hebben tot de telefoon.'

Spioneren via wifi

Het techteam van SafetyNed helpt slachtoffers hun digitale veiligheid te vergroten. Sommige stalkers gaan heel ver, vertelt Gjalt Hofstra: 'Iemand kan een wifi hotspot aanmaken onder de naam van het café waar jij bent. Als je op die plek wifi opstart, denk je dat je op het wifinetwerk van het café zit, maar eigenlijk zit je op een hotspot van een ander. En die kan met jou meekijken wat je doet.'

Het techteam helpt slachtoffer en traint hulpverleners, zoals Shakita. 'Er is veel onwetendheid, de technologie gaat heel snel. Medewerkers krijgen training over wat ze moeten doen, hoe ze alert kunnen zijn, wat je in moeten stellen. Dat is gewoon belangrijk.'

Nieuwe telefoon

Suzanne woont inmiddels niet meer in een opvanghuis. Maar ze blijft op haar hoede: 'Ik heb een nieuwe telefoon gekocht, de locatie-instellingen staan uit. Ik heb alles vernieuwd, mijn email, telefoonnummer, alles.' Ze is heel terughoudend met social media. 'Ik durf het gewoon niet, bang dat hij me toch vindt.'

Artikelnummer 19

Hoe lucifer van jongetje (8) leidt tot jarenlange supermarktstrijd

KWINTSHEUL - Zes jaar hebben inwoners van Kwintsheul erop moeten wachten; de komst van hun nieuwe supermarkt. Eind mei gaat de winkel dan eindelijk open na een hoop tumult en protest. Maar waarom duurde het allemaal zo lang? Diana Alleblas uit Kwintsheul stelde de vraag in onze rubriek Rake Vragen.

'Voor Kwintsheul, of all places! Ik denk dat de mensen ook eens mogen realiseren dat ze heel blij mogen zijn met deze supermarkt. Er is geen gemeente met 3.600 inwoners waar nog zo'n ontwikkeling plaatsvindt. Dus wees eens blij met wat er komt.'

Aan het woord is de Westlandse supermarktondernemer Edward Koornneef. Hij steekt zijn frustratie over de weerstand die hij kreeg van een groep Heulenaren bij het realiseren van de nieuwe supermarkt in Kwintsheul niet onder stoelen of banken. 'Ik ben neergezet als een onbetrouwbaar persoon, erger dan dat kun je mij niet kwetsen.'

Loze belofte

Dit verhaal begint zes jaar terug wanneer [een 8-jarige jongetje](#) - dat met lucifers aan het spelen is - de Albert Heijn-supermarkt van Koornneef in het Westlandse Kwintsheul [volledig laat afbranden](#). Daarmee is het dorpje [in één klap de enige supermarkt in de gemeenschap kwijt](#).

Na de quote van Van der Tak ontstond een negatief beeld bij deel inwoners Edward Koornneef - Westlandse supermarktondernemer

Gelijk na de brand laat de toenmalige burgemeester van Westland, Sjaak van der Tak, via de media weten dat [er binnen een half jaar een nieuwe supermarkt in Kwintsheul zal verrijzen](#). Die uitspraak heeft verstrekkende gevolgen, blijkt later.

Verkeerde beeldvorming ontstaan

Koornneef: ['De burgemeester zei dit met de beste bedoelingen, maar hij had dat beter niet kunnen zeggen. Met deze uitspraak heeft hij verwachtingen geschapt](#). En toen deze

verwachtingen niet uitkwamen, is er een negatief beeld ontstaan bij een deel van de inwoners van Kwintsheul.'

Ook wethouder Theo Duijvestijn, die namens de gemeente over dit dossier gaat, erkent dat de uitspraak van Van der Tak niet zo handig was. 'Het heeft achteraf gezien niet geholpen in de beeldvorming, laat ik het zo zeggen. Op dat moment waren het de beste intenties. Maar het gewoon herbouwen is geen haalbaar verhaal gebleken.'

Vooraf oudere inwoners de dupe

Vragensteller Alleblas begrijpt er nog steeds niets van dat de supermarkt al zes jaar op zich laat wachten. 'Vooraf voor de oudere mensen in Kwintsheul is het heel sneu, die zijn heel afhankelijk van de supermarkt. En dat het dan zes jaar duurt dat is bijna onmogelijk.' Alleblas zit aan de keukentafel met de 76-jarige buurvrouw Van der Hurk die veel gebruikmaakte van de supermarkt.

Van der Hurk: 'Omdat er geen supermarkt meer in de buurt is, ben ik nu altijd afhankelijk van anderen die een stukje kunnen rijden naar een ander dorp waar wel een supermarkt is. Maar als je kind niet dichtbij woont of moet werken, wordt dat lastig. En anders moet je je burens vragen, maar die wil je ook niet elke keer lastigvallen.'

'Koornneef is tekortgedaan'

Om de inwoners na de brand aan hun dagelijkse boodschappen te helpen, laat Koornneef vanuit Kwintsheul [pendelbusjes rijden naar zijn andere supermarkten in het Westland](#). Ook betaalt hij de huur van een ondernemer die een tijdelijke supermarkt start zodat er weer in het eigen dorp boodschappen gedaan kunnen worden.

Koornneef: 'De initiatieven stopten uiteindelijk omdat er te weinig gebruik van werd gemaakt. Maar dit heeft mij wel kapitalen gekost.' Wethouder Duijvestijn vindt dat de ondernemer tekort is gedaan. 'Hij had die busjes niet hoeven laten rijden en te zorgen voor een tijdelijke winkel. Koornneef heeft zijn nek uitgestoken, daar mag best wat meer waardering voor komen.'

Eerste plan

Na de brand wordt al snel duidelijk dat de nieuwe supermarkt er niet binnen een half jaar zal zijn. Zowel eigenaar Koornneef als de gemeente wil dat de nieuwe supermarkt groter wordt: geen 400, maar ruim 1.000 vierkante meter.

De gemeente heeft ook nog wat andere wensen, zoals appartementen boven de supermarkt. Ook moet het complex worden ingepast in een herinrichting van het gebied.

'Een hete avond'

Wethouder Duijvestijn blikt terug op de informatiebijeenkomst destijds voor zo'n 300 Heulenaren. 'Het was een hete avond; veel aanwezigen vonden het pand te groot. Ik moet zeggen dat de supermarkteigenaar door een aantal mensen op een wijze is behandeld, die ik niet netjes vind. Dat heb ik zelden meegemaakt op zo'n avond.'

Ook Koornneef kijkt met afschuw terug op die avond. **'Toen ik wegreed, was ik natuurlijk niet blij. Mijn tent was in de fik gestoken, daar kon ik niets aan doen. Ik steek mijn nek uit om een nieuw plan te realiseren en we werden daar gewoon uitgefloten.'**

Buurtsuper vs. schaalvergroting

Ook vragensteller Alleblas en mevrouw Van der Hurk vinden dat de supermarkt die er nu komt te groot is. Van der Hurk: 'Het is zonde van de bouw en het geld. De oude supermarkt was groot genoeg voor ons.' Alleblas: 'Van 400 naar meer dan 1.000 vierkante meter, in verhouding tot ons dorpje is dat van het ene uiterste naar het andere uiterste.'

Maar volgens ondernemer Koornneef is de schaalvergroting noodzakelijk. 'De afgebrande supermarkt hobbelde qua omzet wel door, maar ook niet meer dan dat. Wil je iets laten slagen, moet je de klant wel iets te bieden hebben. De tijden zijn veranderd en het dorp is de afgelopen jaren gegroeid door nieuwbouw van woningen. We hebben gekozen voor een complete supermarkt met een uitgebreid assortiment, borrelshop, pinautomaat en pickup-point.'

Nieuw plan

Volgens Koornneef komt de weerstand tegen zijn supermarkt maar van een klein deel van de inwoners. Toch blijken de tegenstanders van het plan hardnekkig. Er komt na de protesten een nieuw kleinschaliger plan zonder woningen. Om ruimte te maken voor de nieuwe supermarkt, wordt buurthuis Kastanjehof afgebroken en even verderop herbouwd. Al snel gaat het verhaal in

het dorp dat de Kastanjehof is verplaatst op verzoek van Koornneef en dat het de gemeente ook nog eens 1,5 miljoen euro heeft gekost.

Alleblas: 'Van Koornneef moest er een grotere supermarkt komen, waardoor de Kastanjehof naar de overkant moest verhuizen. **Meneer Koornneef heeft gewoon heel veel invloed, ook binnen de gemeenteraad.** Dus de gemeente heeft op eigen kosten dat grote pand gesloopt, de grond helemaal gesaneerd en een nieuwe oversteekplaats gerealiseerd.' Geruchten in het dorp dat Koornneef de politiek naar zijn hand weet te zetten voor zijn zakelijke projecten zijn er meer, maar bewijs ervoor is nooit geleverd.

Marktconform

Wethouder Duijvestijn vindt de verdachtmakingen richting Koornneef ook niet terecht: 'Dat beeld klopt totaal niet. De gemeente wilde de verplaatsing van de Kastanjehof ook omdat het paste in de plannen voor dat gebied. Het buurthuis was bovendien gedateerd. Daarnaast heeft Koornneef een marktconforme prijs betaald voor de grond waar de oude Kastanjehof op stond.' Voor de 1.489 vierkante meter grond voor de uitbreiding van de supermarkt betaalt Koornneef volgens de gemeente zeven ton. Op eigen kosten realiseert de ondernemer daarnaast nog parkeerplaatsen.

Koornneef bevestigt het bedrag van zeven ton. 'Denk nou niet dat ik dat zomaar van de gemeente heb gekregen', zegt de supermarkteigenaar. 'Dat is een flink bedrag voor dat stukje grond, dat is meer dan marktconform. Er worden geen cadeautjes weggegeven.' De gemeente zegt zelf in totaal 695.000 euro kwijt te zijn geweest aan de verplaatsing van de Kastanjehof.

Bezwaarprocedures

Zodra de nieuwe plannen bekend worden, beginnen enkele omwonenden en een actiegroep bezwaarprocedures: over het uitzicht, de kleurstelling, de verkeersbewegingen, het laden en het lossen. Er wordt zelfs in één geval doorgeprocedeerd tot aan de Raad van State.

Volgens Koornneef is de komst van de supermarkt met jaren vertraagd door al die bezwaren van Heulenaren. 'Het was iedere keer wat: de ene keer een container, dan weer de kleur van een muur.' Ook Duijvestijn ziet de bezwaarprocedures als een vertragende factor. Daarnaast wijst de wethouder op het maken van bouwplannen, het wijzigen van bestemmingsplannen en het aanvragen van krediet. 'Dat soort zaken kosten nu eenmaal veel tijd.'

Leeg pand

In 2017 staat het nieuwe winkelpand er dan eindelijk. [Maar een supermarkt zelf laat nog op zich wachten](#). In de rol van vastgoedontwikkelaar zit Koornneef een jaar aan tafel met mogelijke exploitanten voor het pand. Wethouder Duijvestijn: 'Dat proces heeft erg lang geduurd. Op een gegeven moment heb ik ook gezegd: Het duurt té lang.'

De supermarkteigenaar kijkt daar anders tegenaan: 'Als je met vijf hoofdkantoren spreekt en plannen aan het maken bent, dan ben je zo een jaar verder. Onderhandelingen kosten tijd. Uiteindelijk zijn we er met Jumbo Supermarkten uitgekomen en komt er dus een Jumbo Koornneef in Kwintsheul.'

'Een deeltje met de wethouder'

Nog een voorbeeld van die negatieve beeldvorming rond Koornneef zijn de geruchten die in het dorp rondgaan over een ander project van de ondernemer, een foodmarkt in Naaldwijk. De supermarkt in Kwintsheul zou er alleen gekomen zijn omdat de gemeente Koornneef groen licht heeft gegeven voor de bouw van de Jumbo foodmarkt. Alleblas: 'Ik vind het gewoon vriendjespolitiek. Voor ons is het onbegrijpelijk, dit is gewoon een politiek machtsspel', aldus de vraagsteller.

Koornneef: 'Westland Verstandig helpt dit soort verhalen de wereld in. Denk je nou echt dat wethouder Duijvestijn een koppeling gaat maken tussen Naaldwijk en Kwintsheul? Dan kan hij morgen zijn baan gedag zeggen, want dat mag niet.' Ook Duijvestijn zelf ontkent stellig het gerucht van een deeltje tussen gemeente en ondernemer: 'De twee supermarkten staan totaal los van elkaar.'

Slechte pers

Koornneef vindt dat hij tijdens het hele proces rond de supermarkt is **neergezet als 'the bad guy'**. Elke keer als er ontwikkelingen rond de supermarkt waren, zou volgens hem met name fractievoorzitter Peter Duijsens van de politieke partij Westland Verstandig dit aangrijpen om de supermarkteigenaar zwart te maken. 'Het was elke keer: Hij doet dit, hij doet dat. Ik word geframed van hier tot Tokio, nou dat ben ik gewoon zat', zegt Koornneef.

Volgens de ondernemer is er geen aanleiding waarom Westland Verstandig het op hem gemunt zou hebben. 'Het is gewoon stemmen trekken. Over een supermarkt heeft iedereen wel een mening. Daar kan de partij goed mee scoren.'

'Corrigerend optreden'

'Onzin!' zegt Duijsens. 'De partij en ik hebben niets persoonlijks tegen meneer Koornneef. We wensen hem heel veel geld en levensgeluk toe. Maar we hebben wel het idee dat de ondernemer goede maatjes is met politici, waardoor hij allerlei zaken in gang kan zetten. Het is dan wel nodig om corrigerend op te treden.'

'Bijvoorbeeld bij de supermarkt Kwintsheul. Pas toen het bestemmingsplan van de Jumbo foodmarkt in Naaldwijk door de gemeente werd goedgekeurd, was er plotsklaps toch een exploitant (Koornneef zelf) gevonden voor de supermarkt in Kwintsheul. Dat is toch wel heel toevallig. Die vraag mag je dan wel opwerpen.'

Communicatiemoe

Bij wethouder Duijvestijn geen kwaad woord over de ondernemer. Als hij dan toch een puntje van kritiek richting Koornneef moet geven rond het hele proces van de nieuwe supermarkt, antwoordt de wethouder uiteindelijk: communicatie. 'Koornneef had aan het einde van het proces, toen hij aan het onderhandelen was met potentiële exploitanten, wat proactiever mogen communiceren richting de inwoners over de voortgang daarvan.'

Koornneef zegt dat hij op een gegeven moment 'een beetje communicatiemoe' was geworden, 'Wat ik ook zei, elke keer werden mijn bedoelingen door mensen in twijfel getrokken. En ik zat ondertussen mijn miljoentjes uit te geven voor dit project. Daarnaast kan je niet communiceren over een onderhandelingsproces, omdat dit concurrentiegevoelige informatie is.'

Levensvatbaar

Supermarktdeskundige Paul Moers vindt het opmerkelijk dat een kleine gemeenschap van zo'n 3.600 inwoners weer een supermarkt krijgt. Moers: 'De supermarkteigenaar had ook kunnen zeggen: ze moeten maar naar een supermarkt verderop.' Zo zijn er in Wateringen (2,6 kilometer van Kwintsheul af) en in Naaldwijk (op een afstand van 5,4 kilometer) ook supermarkten van Koornneef.

Ik zou bijna zeggen: het is een sympathieke daad van Koornneef Paul Moers -
supermarktdeskundige

Moers: 'Ik zou bijna zeggen, het is een sympathieke daad. Maar de ondernemer zal er snoeihard voor moeten werken om het draaiende te houden.' Koornneef denkt dat de supermarkt levensvatbaar is. In Kwintsheul wordt nog een beetje bijgebouwd en de ondernemer verwacht met de Jumbo-formule ook inwoners uit Honselersdijk en een deel van Den Haag te trekken.

Opening

Als alles volgens planning verloopt, [opent op woensdag 30 mei de veelbesproken supermarkt](#) dan eindelijk de deuren. De ondernemer is van plan om er een 'feestelijke happening' van te maken. Want ondanks alle protesten en procedures zijn de meeste Heulenaren ontzettend blij met de komst van de Jumbo supermarkt in Kwintsheul, zo is de opvatting van de ondernemer.

Vragensteller Alleblas is blij met de uitleg die wethouder Duijvestijn en vooral Koornneef nu geven over het lange proces rond de totstandkoming van de supermarkt in Kwintsheul. Alleblas: 'Tot nu toe wilde Koornneef nooit ingaan op hoe de zaken allemaal zijn gelopen. Dat doet hij nu voor het eerst wel en daar ben ik blij mee. Het geeft een duidelijk en uitgebreid beeld. Ik begrijp nu beter hoe het kon dat de supermarkt zes jaar op zich liet wachten.'

Artikelnummer 20

Oorkonde voor Omroep West-programma 'Goud voor Oud': 'Deze onderscheiding is ook voor de ouderen'

DEN HAAG - Omroep West-presentator Johan Overdevest heeft donderdag een oorkonde gekregen van CIRCOM, de organisatie van Europese regionale omroepen. Die kreeg hij vanwege het televisieprogramma Goud voor Oud.

Het programma werd eind vorig jaar uitgezonden op TV West. In acht afleveringen liet Overdevest wensen in vervulling gaan van eenzame ouderen. Goud voor Oud was genomineerd voor een award in de categorie Minderheden in de Samenleving, maar die ging naar 'A boy like Liam' van de Zweedse regionale omroep SVT Öst. Goud voor Oud kreeg wel een [eervolle vermelding](#). En dat deed Overdevest deugd.

'De jury vond het bijzonder dat we deze eenzaamheid lieten zien', vertelt Overdevest. 'Dit probleem is groter dan we denken en is vaak onzichtbaar. In dit programma stonden we niet boven de ouderen, maar gingen we met hen in gesprek. We boden hen een leuke dag aan en koppelden hen aan organisaties in Den Haag zodat hun situatie op de langere termijn ook daadwerkelijk verbetert.'

NL Award

De presentator is 'supertrots' met de eervolle vermelding. 'Maar deze prijs is zeker ook voor de ouderen die eenzaamheid een gezicht hebben gegeven', benadrukt de presentator. 'En de gemeente Den Haag en organisaties, die zich hard maken om eenzaamheid te bestrijden.'

Eerder was Goud voor Oud ook al genomineerd voor de jaarlijkse NL Awards in de categorie 'beste tv-programma', maar die prijs ging naar het programma 'Ken 'ie mie nog' van RTV Oost.

Artikelnummer 21

Beloofd is beloofd: het Haagse Verlanglijstje ligt op de onderhandelingstafel

DEN HAAG - Ze zijn op de plaats van bestemming. De resultaten van het Haagse Verlanglijstje liggen op de onderhandelingstafel van Groep de Mos, VVD, D66 en GroenLinks. 'We willen iedereen bedanken die de moeite heeft genomen om met ons mee te denken', reageert formateur Edith Schippers.

Woensdag overhandigde Omroep West een stapel papier met daarop meer dan 270 klachten, boodschappen, wensen en oplossingen, bestemd voor de onderhandelaars die in Den Haag een coalitie proberen te smeden. Het zijn meldingen die zijn binnengekomen nadat de redactie van Omroep West aan jou - kijker, luisteraar of online-bezoeker - vroeg wat jij de politici zou willen meegeven tijdens de onderhandelingen.

We kregen meldingen die varieerden van [gevaarlijke verkeerssituaties](#), [klachten over hondendoep](#) en het gedrag van fietsers tot het kappen van bomen, drijvende wrakken van plezierjachten en [slechte bereikbaarheid van het Westduinpark](#). Maar het bleef niet bij klagen alleen. Vrijwel alle melders droegen ook een oplossing aan.

Kleine dingen zijn belangrijk

En de resultaten van het Haagse Verlanglijstje hebben we dus woensdag naar de onderhandelingstafel gebracht. De politici zijn blij met alle reacties. 'Het is heel goed dat zoveel mensen zich betrokken voelen', zegt VVD-leider Boudewijn Revis bij de overhandiging op de stadskwekerij aan de Kwekerijweg. 'Wij proberen een goed akkoord te maken en dan gaat het niet alleen om grote zaken maar ook om kleine dingen die voor mensen belangrijk zijn.'

Ook Arjen Kapteijns van GroenLinks en D66'er Robert van Asten onderstrepen het belang van de betrokkenheid van Hagenaars. Van Asten: 'We gaan alle reacties zeker bestuderen de komende tijd. En als het niet in een akkoord komt, dan wil dat niet zeggen dat wij het naast ons neerleggen. We kunnen hier ook de komende jaren nog huiswerk van maken.'

Coalitieakkoord

Richard de Mos van Groep de Mos: 'We gaan met zeer veel plezier en genoegen kijken naar de reacties en wie weet komt een aantal punten terug in het coalitieakkoord.'

En hoe het gaat met de onderhandelingen? Na een korte stilte neemt Edith Schippers het woord: 'We zijn druk bezig, maar over de onderhandelingen doen we op dit moment geen uitspraken.'

